THOM ROEP – PIET WIJN

Douwe Dabbert

Het verborgen dierenrijk

Het verborgen dierenrijk
DON LAWRENCE
COLLECTION

DOUWE DABBERT
DEEL 2 - HET VERBORGEN DIERENRIJK
DOSSIER EDITIE

Dit album is verschenen in een eerste oplage van 500 exemplaren. Daarnaast is er in samenwerking met de online catalogus en veilingsite Catawiki een gelimiteerde uitgave van 150 exemplaren uitgebracht, genummerd en gesigneerd door Thom Roep.

Tekst dossier: **Thom Roep**
Redactie: **Rob van Bavel**
Prepress: **Studio D&I**

Met dank aan: **Sanne van Boekel, Judith van den Ende, Dick Heins, George Pape, Uitgeverij Barabas, Isabel Vermeeren, Ineke Wijn, Mat Wijn, Max en Floor.**

Voor het dossier zijn interviews gehouden met Thom Roep, Ineke Wijn en Mat Wijn. Daarnaast zijn artikelen in kranten en tijdschriften geraadpleegd en de volgende boekuitgave:

Douwe Dabbert collectie
Lekturama, 2001

www.donlawrencecollection.nl

Douwe Dabbert zoekt de grenzen op

Het verhaal achter het meest besproken Douwe Dabbert album

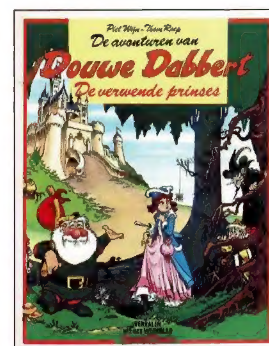
Douwe Dabberts eerste avontuur *De verwende prinses,* dat in 1975 als vervolgverhaal in het weekblad Donald Duck van start ging, was al binnen een drietal weken opvallend populair. Wekelijks ontving de redactie enthousiaste brieven waarin de loftrompet werd gestoken over zowel tekenwerk als verhaal. Voldoende reden om halverwege de publicatie, die in afleveringen van drie wekelijkse pagina's plaatsvond, al snel te denken aan een tweede avontuur.

Met de toenmalige chef-redacteur Cees de Groot maakte Thom Roep binnen een uur tijd een ruwe opzet voor *Het verborgen dierenrijk*. Dit verhaal, dat eveneens in 1975 in Donald Duck startte, maakte nogal wat reacties los. Niet bij de vele Donald Duck lezers, maar juist in de kringen van de wat oudere stripliefhebbers. Men reageerde verheugd, verbaasd of geschokt op het feit dat een kip, die net als vele andere dieren een actieve bijrol vervulde, maar overigens zelf nooit in beeld kwam, werd opgegeten. Zoiets was, met name in Donald Duck, in een karikaturale strip nog niet eerder vertoond. De Grote Boze Wolf mocht dan honderden keren de drie biggetjes in een kookpot stoppen, het drietal wist altijd de dans te ontspringen.

Doordat er in 'stripkringen' druk gediscussieerd werd, ontstonden er heel aparte theorieën. Omdat het in *Het verborgen dierenrijk* niet op de eerste plaats over mensen, maar over dieren ging, was een vergelijking met het Middeleeuwse epos *Van den Vos Reynaerde* snel gemaakt. Het zou een vorm van kritiek op onze maatschappij zijn. Geef de mens macht, laat hem een onderdanige soort, in dit geval de wolven, overheersen en de mens wordt beest. Een beest dat uit machtswellust een geordende en vredelievende maatschappij op haar grondvesten doet schudden en dus in gevaar brengt. Nu mag iedereen er de uitleg aan geven die hij/zij zelf verkiest, maar Thom Roep en Piet Wijn wilden gewoon een lekker spannend stripverhaal maken.

We danken de eerste twee stripalbums van *Douwe Dabbert* eigenlijk aan de Denen. Cees de Groot en Thom Roep bezochten met een aantal tekenaars, waaronder

boven: De avonturen van Douwe Dabbert - De verwende prinses, *verscheen voor het eerst in 1977 in album vorm. Het werd tegelijkertijd gedrukt met album 2* Het verborgen dierenrijk *vanwege een speciale deal met de Deense uitgever. Interpresse.*

midden: *Aankondigingsillustratie voor een nieuw avontuur van* Douwe Dabbert *in Donald Duck.*

Daan Jippes, Wilbert Plijnaar, Ben Verhagen en Jules Coenen een stripfestival in Kopenhagen. Daar meldde een vertegenwoordiger van uitgeverij Interpresse zich bij Cees met het verzoek Deense albumuitgaven van de strip, waarover iemand hem getipt had, te mogen maken. Hij bestelde van beide titels zowel een soft- als hardcoveruitgave. In het Deens zou Douwe Gammelpot gaan heten. Letterlijk vertaald is dat 'Ouwe Pieter' of 'Ouwe Peter'.
Voor uitgeverij Oberon, waar men de Nederlandse Donald Duck samenstelde, was dit een prima kans om direct mee te gaan met dit project. Een Nederlandse en een Deense uitgave, tegelijkertijd gedrukt met slechts één tekstwissel, bespaarde beide partijen bijna veertig procent van de drukkosten.

Het is grappig dat de eerder genoemde Daan Jippes, die in die dagen als artdirector bij Donald Duck werkzaam was, gevraagd werd om een ruwe schets te maken voor de cover opzet van het album *Het verborgen dierenrijk*. Het werd een zogenaamde 'thumbnail', een piepklein schetsje van ongeveer 12 bij 8 centimeter maar Piet Wijn vond hem direct indrukwekkend genoeg om hem in het groot uit te werken.

Het verborgen dierenrijk is een van de best verkochte en spraakmakendste albums in de *Douwe Dabbert* reeks geworden. Dat was een goede reden om Douwe Dabbert in zijn op een na laatste album terug te laten keren naar deze wondere wereld van pratende dieren, die meer mens dan dier zijn. Stripalbum nummer 22, *Terug naar het verborgen dierenrijk* werd overigens met de titel *Tweeëntwintig jaar later* in Donald Duck voorgepubliceerd. Een eerbetoon van Thom Roep en Piet Wijn aan Alexandre Dumas met diens *Twintig jaar later* als vervolg op *De drie musketiers*.

links: ***Illustratie voor de backcover van de*** **Douwe Dabbert** ***albums.***

rechts: ***Schilderij voor het weekblad Donald Duck.***

In De verwende prinses *had Douwe Dabbert Ludo Lafhart en zijn bediende Knudde al ontmoet. Vanwege het komische element liet Thom Roep het schurkenduo terugkeren in* Het verborgen dierenrijk, *alleen zijn de plannen van Lafhart deze keer minder onschuldig.*

Ludo Lafhart en Knudde

Een avonturenstrip kan natuurlijk niet zonder helden en schurken. En soms overtreft de schurk zelfs de held in populariteit. Bij *Douwe Dabbert* keerde in *Het verborgen dierenrijk* het schurkenduo Ludo Lafhart en Knudde terug, nadat ze eerder Douwe hadden gedwarsboomd in *De verwende prinses*. Over Ludo Lafhart en Knudde vertelt Thom Roep het volgende:

"Als stripfiguren hun entree in een verhaal maken staat de rol die ze gaan spelen en het karakter dat ze hebben natuurlijk van te voren vast. Soms worden direct extra details gesuggereerd, bijvoorbeeld hoe ze eruit zullen moeten zien -groot of klein, dik of dun- en wat voor kleding ze waarschijnlijk moeten dragen.
In de *Douwe Dabbert* strips was er meestal alleen maar sprake van figuranten, eendagsvliegen, dus liet ik het ontwerp graag voor de volle honderd procent over aan Piet Wijn met al zijn ervaring. Een stalknecht, poortwachter, smid, molenaar, herbergier, marktkoopman… meer dan het beroep van de

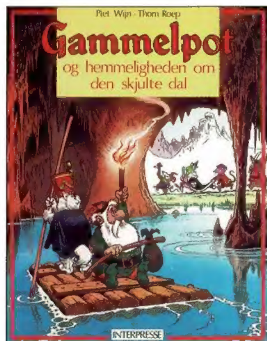

persoon noemen was voldoende en Piet zette iedere keer weer verrassend precies het juiste figuur op papier. Bij Ludo Lafhart, die in het eerste avontuur *De verwende prinses* zo'n belangrijke rol zou spelen, gaf de nog onervaren ik iets meer aanwijzingen. Wensen en suggesties, maar beslist geen eisen. Ik zou toen nog niet durven!

"Lafhart moet iets irritants uitstralen, hij is lang, mager en ijdel. Als je hem ziet vertrouw je hem meteen al niet vanwege zijn arrogante uiterlijk!" schreef ik. Natuurlijk heb je als schrijver best een vaag beeld voor ogen. In Ludo's geval dacht ik aan 'de punthoed', de slechterik in deel 2 van W.G. van der Hulst' *In de Soete Suikerbol*, die zich als wonderdokter presenteert, terwijl hij een aan lager wal geraakt iemand is die nauwelijks iets voorstelt en het van schone schijn en gemene streken moet hebben.

Piet tekende Ludo precies als de persoon die ik voor ogen had. En nog wonderlijker: Ludo leek sprekend op mijn vroegere leraar Nederlands, de heer Van W., een man die zeker niet tot mijn favorieten behoorde, maar andersom gold dat helaas ook. De gelijkenis met

Het verborgen dierenrijk *verscheen o.a. in Denemarken, Duitsland, Luxemburg, Zweden, Spanje, Portugal, Polen en Indonesië.*

Van W. was zo frappant dat ik Piet aarzelend vroeg of een bestaand iemand soms model had gestaan, want zowel Piet Wijn als de heer Van W. waren destijds beiden in Den Haag woonachtig. Dat was gelukkig niet het geval.

Ludo Lafhart, zijn achternaam zegt het al, bleek direct al laf, slinks en arrogant. Duidelijk was dat hij veel betere tijden had gekend en per slot van rekening bezat hij in deel 1 zelfs nog een voorvaderlijk kasteel, hoewel dat behoorlijk in verval was geraakt.
Om de toorn van de koning (de vader van de verwende prinses Pauline) te ontlopen verliet hij samen met zijn onderdanige knecht Knudde op het eind van deel 1 voorgoed zijn slot om daarna een zwervend bestaan te gaan leiden.

In deel 2, *Het verborgen dierenrijk* en in deel 5, *Het monster van het mistmeer*, zou Douwe het nogmaals met hem aan de stok krijgen. Maar daarna verdween Lafhart met de noorderzon. Weer eens wat anders dan zoals in zovele *Blake en Mortimer* verhalen iedere keer weer dezelfde schurk Olrik tegen te komen, Krimson te vaak bij *Suske en Wiske* te zien en telkens weer Boris Boef als tegenstander van Mickey Mouse ten tonele te voeren. Vandaar dat Piet en ik bedachten dat steeds nieuwe tegenstanders voor de lezers verrassender, en voor de auteurs uitdagender zou zijn.

Tja, en dan natuurlijke Knudde, Ludo Lafharts enige knecht. Bijna een slaaf, die al het vuile werk moet opknappen en voortdurend stank voor dank krijgt. Hij werd onverwacht in het verhaal opgevoerd, omdat Lafhart in zijn armoedige kasteel opeens een bediende nodig had. Een bladzijde verder verscheen Knudde pas in beeld. Ik omschreef hem als 'klein, pafferig, met melkboerenhondenhaar en varkensoogjes'. Nee, ik had niemand op het oog, maar eenmaal getekend was de gelijkenis met een vroeger buurjongetje ook weer opvallend.

Hoewel Piet en ik wel eens lachend tegen elkaar zeiden; "Thom de praatjes, Piet de plaatjes", hoefde ik Piet eigenlijk nooit iets te vertellen. Met zijn lange ervaring en ongelofelijke vakkundigheid had hij wat sfeer, karakter en beeld betreft meestal aan een half woord genoeg. En zelfs als het er uiteindelijk toch heel anders uit kwam te zien dan ik in eerste instantie voor ogen had; het was altijd goed en in de meeste gevallen zelfs BETER!"

THOM ROEP – PIET WIJN

Douwe Dabbert

Het verborgen dierenrijk

DON LAWRENCE COLLECTION

DOUWE DABBERT
DEEL 2 - HET VERBORGEN DIERENRIJK
Eerste druk uitgeverij Don Lawrence Collection

Tekst: **Thom Roep**
Tekeningen: **Piet Wijn**
Inkleuring: **Studio Leonardo**
Vormgeving: **Rudy Vrooman**
Prepress: **Studio D&I**

Met dank aan: **Rob van Bavel, Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam, Sanne van Boekel, Judith van den Ende, Dick Heins, Isabel Vermeeren, Jos van Waterschoot, Ineke Wijn, Mat Wijn, Max en Floor**

ISBN 978-90-8886-155-0 (softcover)
ISBN 978-90-8886-158-1 (hardcover)
ISBN 978-90-8886-171-0 (Catawiki editie)

Don Lawrence Collection
Postbus 4191
4900 CD Oosterhout
Nederland

www.donlawrencecollection.nl

NIETS IS FIJNER DAN EEN WANDELING IN DE VRIJE NATUUR, TERWIJL HET ZONNETJE LEKKER SCHIJNT. DOUWE IS DAN OOK ZEER GOED GEMUTST...

LANGS VELDEN EN LANGS WE-HE-GEN ♫♪ LOOP IK DOOR 'T GANSE LAND... ♫

WAT EEN HEERLIJK WEERTJE, HÈ ROODBORSTJE? WAT ZEG JIJ ER NU VAN?

PIEP!

JA PIEP! IK DACHT WEL DAT JE DAT ZOU ZEGGEN... KOM JONGENS, SMUL MAAR 'NS LEKKER! DOU-WE TRAK-TEERT...

KWAAK!

KWAK!

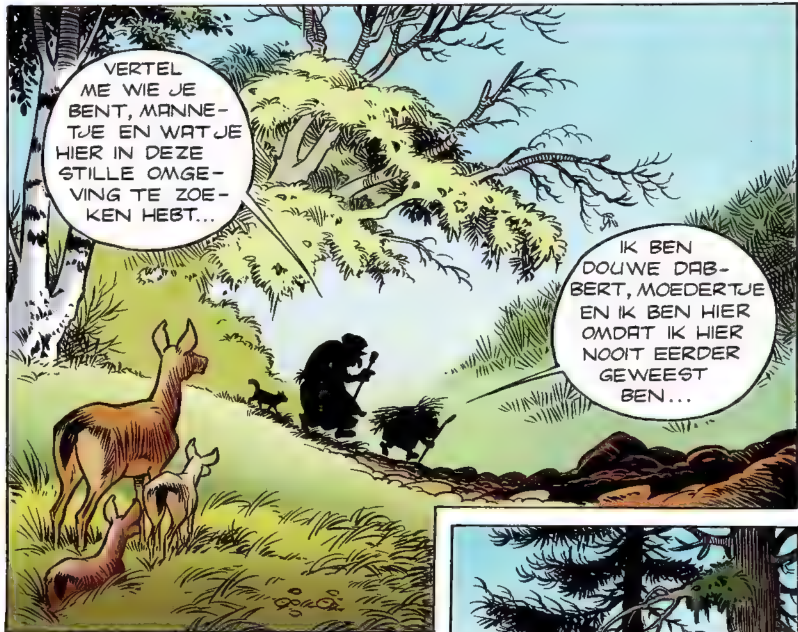
PIEP! PIEP!

2-1

PIEP!
TJILP!
KON IK JULLIE MAAR VERSTAAN...WAT ZOU IK VEEL MET JULLIE TE BE-PRATEN HEBBEN...
KWAK!

DAG MOEDERTJE! EEN GOEDEMIDDAG! LAAT ME JE EVEN HELPEN MET JE ZWARE VRACHT!

DAT IS HEEL VRIENDE-LIJK VAN JE MANNETJE...IK WOON HIER VLAKBIJ!

VERTEL ME WIE JE BENT, MANNE-TJE EN WAT JE HIER IN DEZE STILLE OMGE-VING TE ZOE-KEN HEBT...
IK BEN DOUWE DAB-BERT, MOEDERTJE EN IK BEN HIER OMDAT IK HIER NOOIT EERDER GEWEEST BEN...

HMM...NU JE HIER BENT, KUN JE MAAR HET BESTE METEEN WEER OMKEREN, DOUWE! 'T DEUGT HIER NIET!

VROEGER WOONDEN HIER VEEL MENSEN...VOORAL HOUT-HAKKERS! IEDEREEN IS WEG GETROKKEN, BEHALVE IK...IK BEN TE OUD OM NOG TE VERHUIZEN!
2-2

ZIEZO! WE ZIJN ER!
WAAROM ZIJN ZE ALLE-MAAL WEGGE-GAAN?

OMDAT HET HIER NIET PLUIS IS! DAAR IN 'T GEBERGTE WERDEN VREEMDE STEMMEN GEHOORD...'T SPOOKT ER EN DE MENSEN HIER HIELDEN NIET VAN SPOKEN!

WAAR KWAMEN DIE STEMMEN DAN PRECIES VAN-DAAN EN VAN WIE WAREN ZE?
WIE ZAL HET ZEGGEN? DACHT JE DAT ZE DAT ZIJN GAAN UITZOEKEN...POEH, ALS HAZEN GINGEN ZE ER VAN-DOOR...

EN NOU BEN IK HIER NOG MAAR AL-LEEN...MAAR JA, GEEF ZE EENS ON-GELIJK...IK ZOU ME ER OOK MAAR NIET WAGEN, DOUWE!

HET SPIJT ME, MOEDERTJE, MAAR IK BEN DOL OP DIT SOORT ZAKEN! IK GA DADELIJK KIJKEN WAT DAAR AAN DE HAND IS...BEDANKT VOOR DE LEKKERE MELK!

HIJ MOET HET ZELF MAAR WETEN, ZOETE POEZEN! IK HEB 'M GEWAARSCHUWD!.. DIE ZIEN WE VAST NOOIT MEER TERUG...
2-3

ONDANKS DE WAARSCHUWING VAN HET OUDE VROUWTJE, BEGEEFT DOUWE ZICH OP WEG NAAR HET GEHEIMZINNIGE GEBERGTE...
DAT WAS NU NIET BE-PAALD 'N VROLIJKE GESCHIEDENIS, MAAR NIEUWSGIERIGHEID IS NU EENMAAL EEN VAN MIJN ZWAK-HEDEN...

...BOVENDIEN HEB IK VEEL GEZIEN, MAAR NOG NOOIT EEN SPOOK OF EEN GEEST, DUS MAG IK DEZE KANS NIET VOORBIJ LATEN GAAN!

EEN PAAR UUR LATER...
ZOZO... DIT MOET 'T GEBERGTE ZIJN WAAR MEN GE-HEIMZINNIGE STEMMEN GE-HOORD HEEFT HMM..'T ZAL MIJ BENIEUWEN!

MAAR ER ZIJN INDERDAAD STEMMEN TE HOREN. ALLEEN IS ER NIETS GEHEIMZINNIGS AAN DE HAND, WANT ZE KOMEN VAN TWEE OUDE BEKENDEN!...
SCHIET TOCH EENS WAT OP, KNUDDE, VERDRAAID NOG-AAN-TOE!
KLOINK!
HET VLEES IS BIJNA GAAR, HEER!
AUW!

WAT? BAH! HOE DURF JE MIJ DIT VOOR TE ZETTEN?
MAAR U WEET TOCH, HEER, DAT DIT ONS LAAT-STE STUK VLEES IS? ONZE VOORRAAD IS OP...
2-4

BLIJVEN WE HIER LANG, HEER... IN DIT ONGEZELLIGE GEBERGTE?
DAN ZAL IK HET MAAR OPETEN, ALHOEWEL HET EEN BELEDIGING IS VOOR IEMAND, DIE 'N KONINKLIJKE MAALTIJD GEWEND IS!

NATUURLIJK NIET, SUFFERD! WE REIZEN MORGEN WEER VERDER! VERVELEND GENOEG ZULLEN WE HIER DE NACHT MOETEN DOORBRENGEN, AANGEZIEN ER IN DEZE VERLATEN STREEK GEEN HERBERG OF HUIS TE BEKENNEN IS!

BEGIN DUS MAAR VAST EEN HUT VOOR ME TE BOUWEN, KNUDDE... GROOT HOEFT-IE NIET TE ZIJN, WANT JIJ KUNT WEL BUITEN SLAPEN!
LUISTER EENS, HEER! ER KOMT IEMAND AAN.

INDERDAAD, IK HOOR IEMAND FLUITEN! ALS-IE ALLEEN IS, MOET JE HEM MAAR OVERVALLEN... WIE WEET HOEVEEL DUKATEN EN HOEVEEL LEKKERNIJEN HIJ BIJ ZICH HEEFT!
IK HEER? MOET IK DAT DOEN?

JA JIJ! AH, PRACHTIG... HIJ IS ALLEEN EN HET IS NOG 'N KLEINTJE OOK! JE LASSO, KNUDDE!
MAAR... MAAR... DIE KENNEN WE... DIE HEBBEN WE EERDER GEZIEN! DAT IS TOCH DAT MANNETJE, DAT...

VERDRAAID-NOG-AAN-TOE! JE HEBT GELIJK! 'T IS DAT VERDRAAIDE BEMOEIZUCHTIGE KERELTJE!
HELEMAAL EEN REDEN OM 'M TE GRAZEN TE NEMEN! VOORUIT KNUDDE... NU!
2-5

ZWIEP

?
HELA! WAT IS DIT NU? LAAT ME ONMIDDEL-LIJK LOS!

LUDO LAFHART! HOE IS DAT NU MOGELIJK?
DE WERELD IS KLEIN, NIET-WAAR? IK HEB MET JOU NOG 'N APPELTJE TE SCHILLEN, VER-DRAAIDE DWERG! DOORZOEK DIE KNAPZAK, KNUDDE!
MET GENOEGEN, HEER!

WAAOW!
WAT NU WEER? KAN JE NOOIT IETS DOEN ZONDER EEN STOMMITEIT UIT TE HA-LEN?!
HAHAHA!

DIE KNAPZAK IS LEEG, HEER, OP EEN AUW... MUI-ZEVAL EN DIT BOEK NA!
?!

WAT? "EERLIJK DUURT HET LANGST"? BAH!
EERLIJK DUURT HET LANGS

ALS JIJ DENKT LUDO LAF-HART VOOR 'N TWEE-DE KEER TE SLIM AF TE KUNNEN ZIJN, HEB JE HET MIS! IK ZAL JE MORES LEREN!
2-6

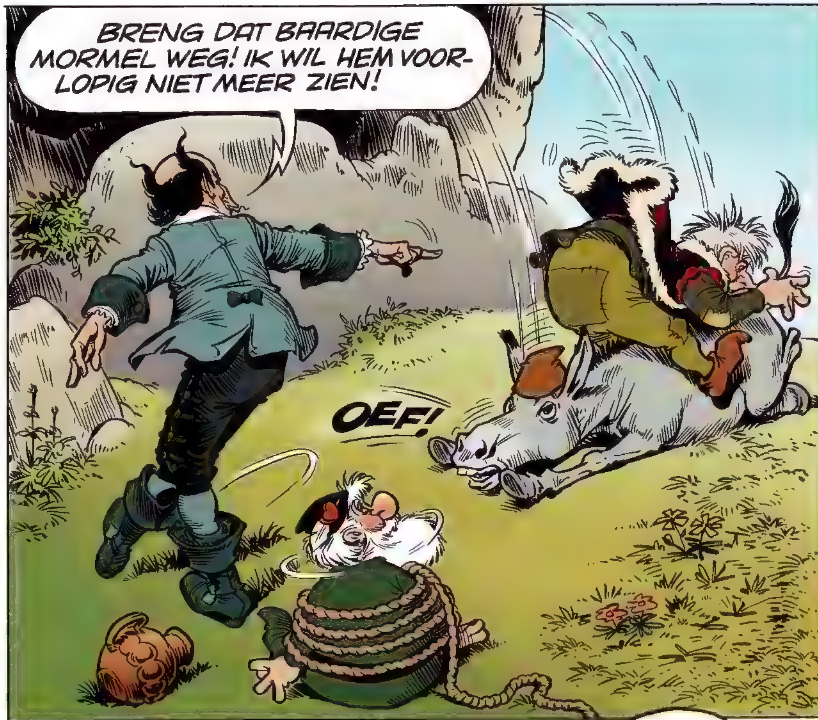

DOUWE IS IN EEN ZEER LASTIG PARKET VERZEILD GERAAKT...
?
WACHT, KNUDDE! DUW HEM NOG NIET HET RAVIJN IN. IK HEB 'N BETER PLAN!

WAT GAAN WE DAN MET HEM DOEN, HEER?

WAT DENK JE SUFFERD? WE VRAGEN LOSGELD VOOR HEM. HIJ HEEFT IMMERS ZULKE GOEIE VRIENDJES AAN HET HOF? ZE ZULLEN MINSTENS EEN HALF MILJOEN DUKATEN MOETEN GEVEN, WILLEN ZE DIT VERVELENDE VENTJE OOIT NOG TERUG ZIEN!
?
HAHA HAHAHAHA HAHA!

WAT VALT ER TE LACHEN MANNETJE? WAT IS HIER VOOR LEUKS AAN?
HAHAHA... JIJ MET JE LOSGELD, DAT HEB IK JE MEER HOREN ZEGGEN...
JA, DA'S WAAR, HEER! TOEN KWAM ER OOK NIETS VAN TERECHT! IK DENK...

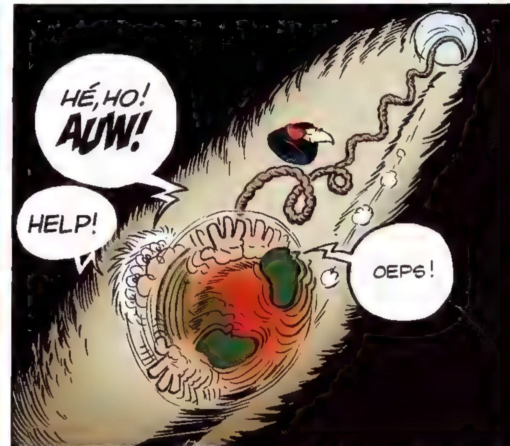

ER WORDT JOU NIETS GEVRAAGD, LUMMEL! HET DENKEN MOET JE AAN MIJ OVERLATEN!
KLOINK
DIE IS RAAK! HAHA!
2-7

BRENG DAT BAARDIGE MORMEL WEG! IK WIL HEM VOORLOPIG NIET MEER ZIEN!
OEF!

LEG HEM ACHTER EEN ROTS OF ZIE MAAR WAT JE DOET!
JAJA, RUSTIG MAAR ...MAKKELIJKER GEZEGD DAN GEDAAN...

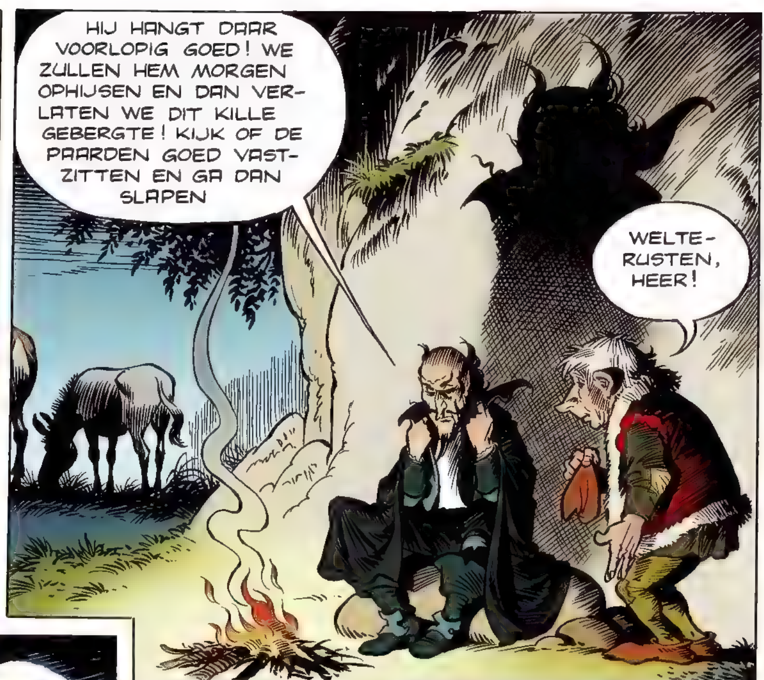

AHA! KIJK EENS AAN!

HÉ ZEG! NIET DOEN!

HÉ, HO! AUW!
HELP!
OEPS!

AUW!
AUW! LIEVE HELP... WAT NU?
2-8

ZIEZO... DA'S DAT! TSJONGE, DIE ROTSHOLTE HIER ACHTER IS DIEPER DAN IK DACHT. ...HIJ IS MINSTENS VIJF METER GEVALLEN!

HIJ HANGT DAAR VOORLOPIG GOED! WE ZULLEN HEM MORGEN OPHIJSEN EN DAN VERLATEN WE DIT KILLE GEBERGTE! KIJK OF DE PAARDEN GOED VASTZITTEN EN GA DAN SLAPEN
WELTERUSTEN, HEER!

'S NACHTS...
WORD WAKKER, HEER! IK HOOR STEMMEN! ZE KOMEN UIT DIE ROTSSPLEET!
WAT?!

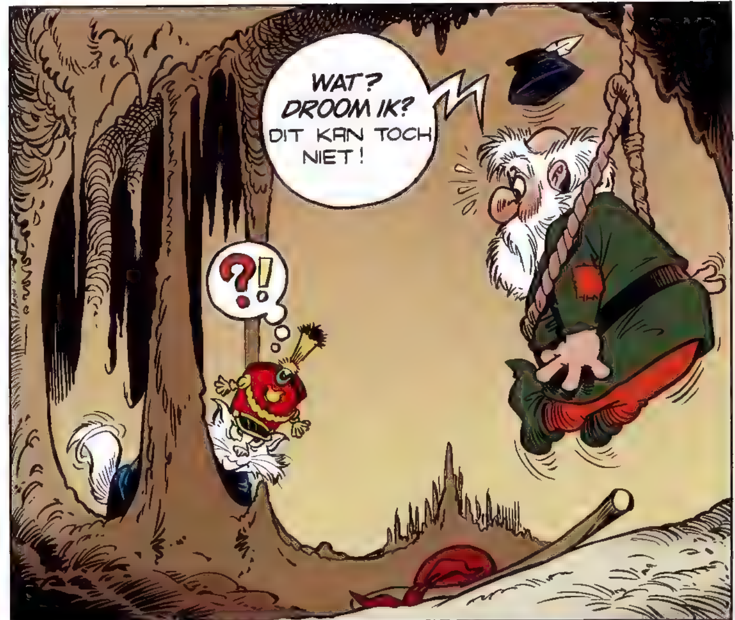

DAT IS DIE VERDRAAIDE DWERG NATUURLIJK! KOP DICHT JIJ, LAAT ME SLAPEN!

ZIEZO, DAT ZAL HEM LEREN! GA NU WEER SLAPEN EN WEK ME NIET NOG EENS VOOR ZO IETS ONBELANGRIJKS!

AUW! ZO TE VOELEN IS DAT MIJN KNAPZAK!
MAAR WAS 'T DOUWE WEL?

HÉ, WAT IS DAT NU? IK HOOR IETS... HET LIJKT WEL OF ER IEMAND AANKOMT...
2-9

VERBEELDT DOUWE HET ZICH OF KOMT ER WERKELIJK IEMAND AAN?...
IK HOOR VOETSTAPPEN... EN IK ZIE 'N LICHT-SCHIJNSEL! ER KOMT IEMAND AAN!
HÉ!!! IS DAAR IEMAND? HELP ME! MAAK ME LOS!
RUSTIG MAAR... IK KOM AL! WAT DOE JE HIER DAN OOK... JE WEET TOCH DAT DE GROTTEN VAN ZOR GEVAARLIJK ZIJN?

WAT? DROOM IK? DIT KAN TOCH NIET!
?!

M-MAAR JIJ BENT NIET EEN VAN ONS... WAT VOOR 'N DIER BEN JIJ?
IK BEN EEN MENS!

NOOIT VAN GEHOORD... MAAR IK ZAL JE LOSMAKEN!
IK DACHT DAT IK VEEL GEZIEN HAD... MAAR DIT LIJKT WEL EEN DROOM ...HOE IS 'T MOGE-LIJK? 'N SPRE-KENDE KAT...

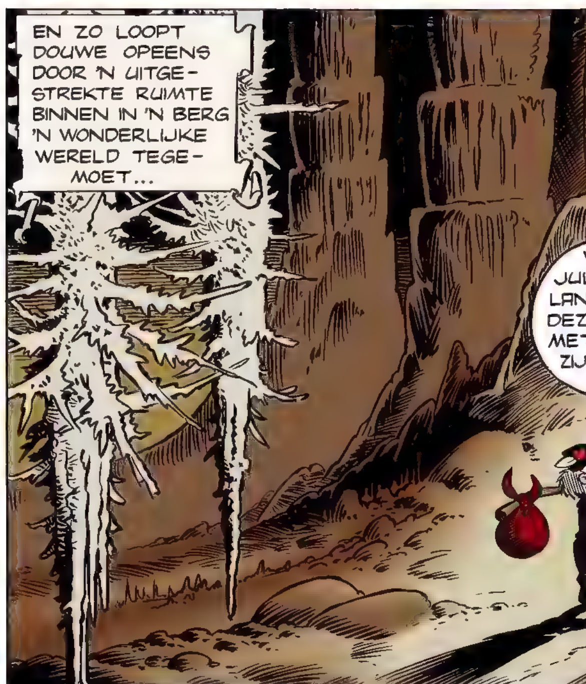

HOE KOMT HET DAT JE DE MENSEN-TAAL SPREEKT?
IS ER DAN NOG 'N ANDERE TAAL DAN DIE WELKE IK SPREEK?
IK ZIE TROUWENS NU PAS DAT ER 'N DIER BESTAAT DAT "MENS" HEET, DUS HEET HET "DIERENTAAL" EN GEEN "MENSEN-TAAL" SNAP JE?

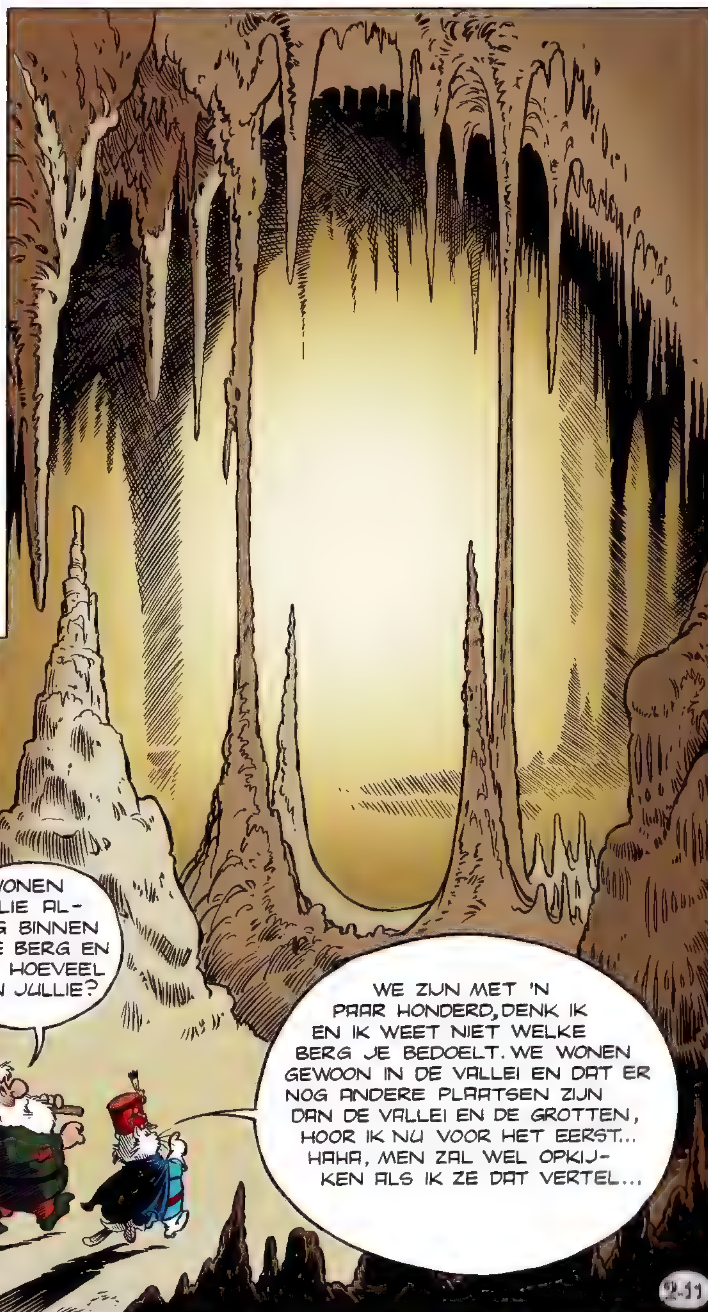

HMM... HET ZAL WEL GOED ZIJN... IN IEDER GEVAL BE-DANKT VOOR HET LOSMAKEN ...IK HEET DOUWE DABBERT.
IK BEN TIHM, DE GENERAAL VAN BAHM.
2-10

WIE IS BAHM?
BAHM IS ONZE OUDSTE. HIJ REGEERT ONS, MAAR DAT VERTEL IK JE ONDERWEG WEL... GA JE MEE?

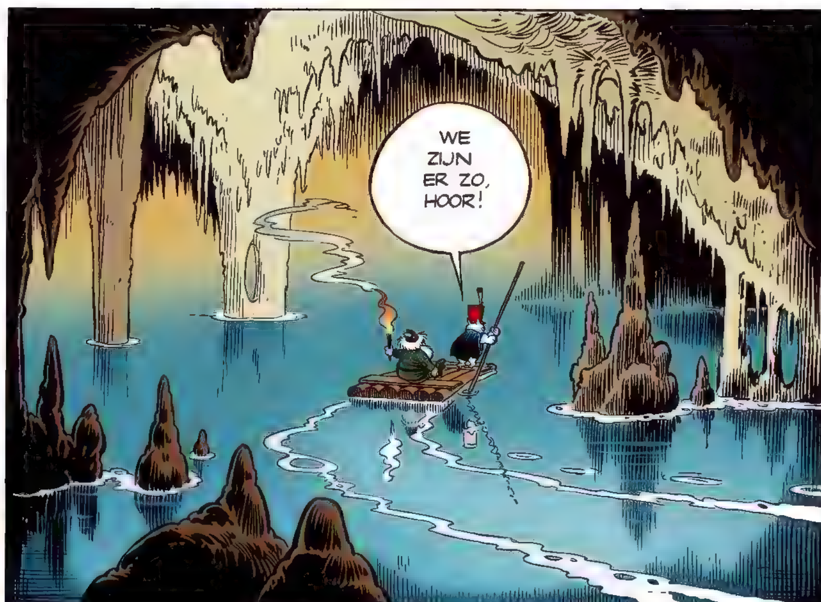

WAARHEEN?
NAAR DE VALLEI VAN BAHM NATUURLIJK. OF WOU JE SOMS IN DE DONKERE GROTTEN VAN ZOR BLIJVEN?

NEE, NATUURLIJK NIET! IK BEN REUZE NIEUWSGIERIG WAT MEER VAN JULLIE WERELD TE ZIEN EN DIE BAHM EENS TE ONTMOETEN. MAAR WACHT... IK MOET NOG EEN 'N VERRASSINKJE VOOR TWEE "VRIENDEN" ACHTERLATEN!
?

EN ZO LOOPT DOUWE OPEENS DOOR 'N UITGESTREKTE RUIMTE BINNEN IN 'N BERG 'N WONDERLIJKE WERELD TEGEMOET...

WONEN JULLIE AL-LANG BINNEN DEZE BERG EN MET HOEVEEL ZIJN JULLIE?
WE ZIJN MET 'N PAAR HONDERD, DENK IK EN IK WEET NIET WELKE BERG JE BEDOELT. WE WONEN GEWOON IN DE VALLEI EN DAT ER NOG ANDERE PLAATSEN ZIJN DAN DE VALLEI EN DE GROTTEN, HOOR IK NU VOOR HET EERST... HAHA, MEN ZAL WEL OPKIJKEN ALS IK ZE DAT VERTEL...
2-11

ZIEZO, WE ZIJN BIJ HET MEER. WE MOETEN HET OVERSTEKEN OM DE VALLEI VAN BAHM TE BE-REIKEN.

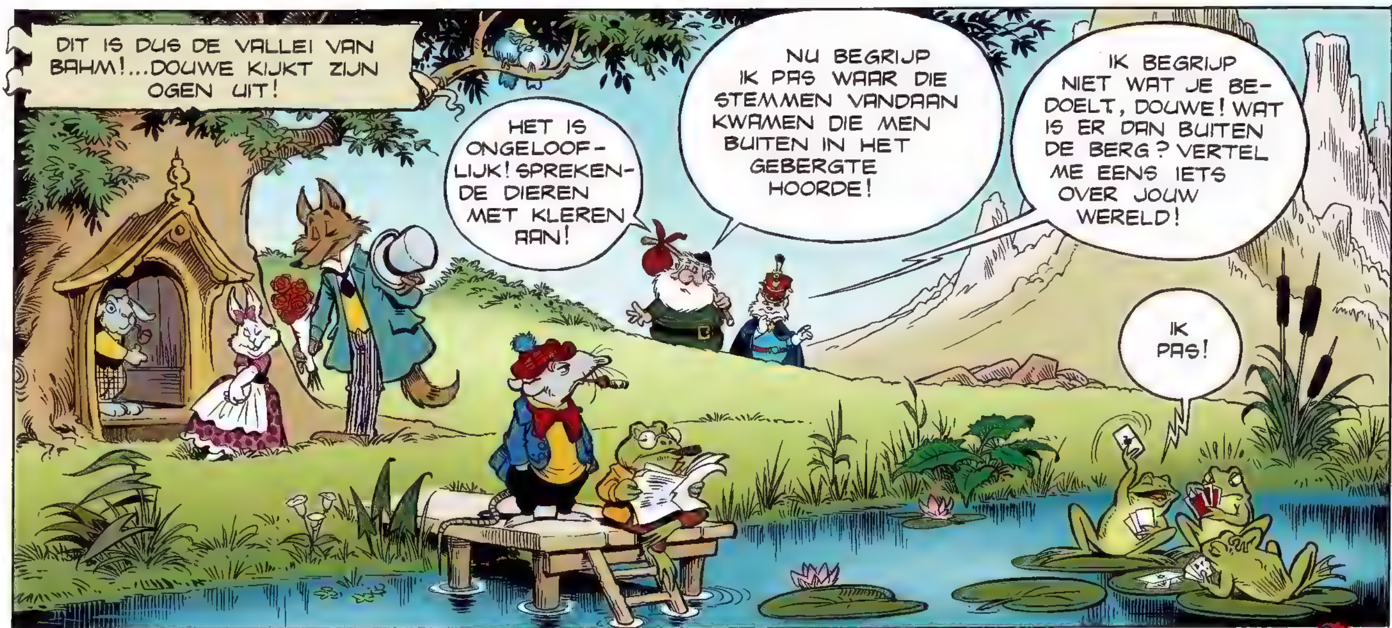

WE ZIJN ER ZO, HOOR!

HOU JE VAST, DOUWE. ER STAAT HIER EEN STERKE STRO-MING!

GOOI DE FAKKEL MAAR GAUW WEG EN PAS OP VOOR DE SCHOK...WE KO-MEN NU IN 'T DAGLICHT.

OEI

EN DIT IS NU DE VALLEI VAN BAHM!
2-12

DIT IS DUS DE VALLEI VAN BAHM!...DOUWE KIJKT ZIJN OGEN UIT!
HET IS ONGELOOF-LIJK! SPREKEN-DE DIEREN MET KLEREN AAN!
NU BEGRIJP IK PAS WAAR DIE STEMMEN VANDAAN KWAMEN DIE MEN BUITEN IN HET GEBERGTE HOORDE!
IK BEGRIJP NIET WAT JE BE-DOELT, DOUWE! WAT IS ER DAN BUITEN DE BERG? VERTEL ME EENS IETS OVER JOUW WERELD!
IK PAS!

EN DAT DOET DOUWE ...
...WEL, DAARNA BESLOOT IK DAAR DUS EEN KIJKJE TE NEMEN EN...
GEGROET GENERAAL! GEGROET VREEMDE-LING!

LUITE-NANT TORM MELDT ZICH!

AAAGH! EEN WOESTE BEER! RED JE!

JE HOEFT NIET BANG TE ZIJN HOOR, DOUWE! LUITENANT TORM IS MIJN ONDER-GESCHIKTE!
?
V-VALT-IE ONS DAN NIET AAN?

HAHAHA, HET IDEE! AANVALLEN? WAAROM ZOU IK? IK DOE GEEN VLIEG KWAAD!
2-13

IN DE VALLEI VAN BAHM VALT NIEMAND ELKAAR AAN, DOUWE! HET IS HIER STRENG VERBODEN IEMAND KWAAD TE DOEN OF TE PLAGEN! JE LEEFT IMMERS NIET OM EEN ANDER TOT LAST TE ZIJN.

OM TE LEVEN MOET JE IN LEVEN ZIEN TE BLIJVEN! WOU JE SOMS ZEGGEN DAT IEDEREEN MET ELKAAR IN VREDE LEEFT?
PRECIES! DOEN ZE DAT DAN NIET IN JOUW WERELD? MAKEN ZE DAAR SOMS RUZIE?

NOU EN OF! (ZUCHT) MEN DOET HAAST NIET ANDERS...

BAH! WAT ZAL DAT EEN NARE WERELD ZIJN! AFFIJN, DAAR HOREN WE MORGEN WEL MEER OVER, WANT NU MOETEN WE GAAN RUSTEN...DE MAAN VAN ZOR IS ZICHTBAAR!
RUSTEN? WAAR IK VANDAAN KOM ZAL HET NU WEL ONDERHAND DAG WORDEN!
JE KUNT BIJ MIJ LOGEREN, DOUWE! WEES M'N GAST!

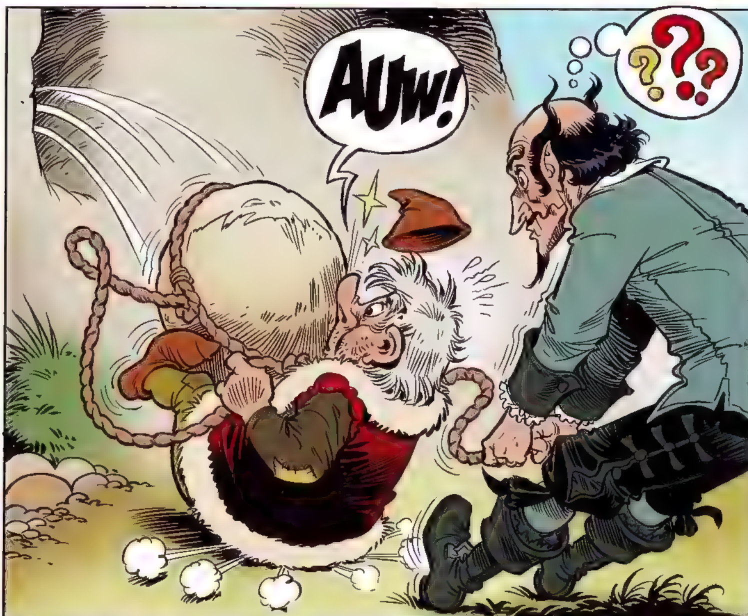

WELTERUSTEN GENERAAL! WELTERUSTEN DOUWE!
ZIEZO, WELKOM IN MIJN HUISJE!

EEN VALLEI WAAR PRATENDE DIEREN MET ELKAAR IN VREDE LEVEN...
IK BEN IN EEN WONDERLIJKE WERELD TERECHT GEKOMEN!
2-14

INTUSSEN...
WAKKER WORDEN, HEER...HET IS TIJD!
GAAP...JA, WE GAAN ER VANDOOR! HIJS DAT KERELTJE ALVAST MAAR OP, KNUDDE!

ER ZIT GEEN BEWEGING IN... HIJ ZIT VAST KLEM!
JIJ KAN OOK NIETS ALLEEN, HÈ? IK ZAL JE WEL WEER HELPEN...

VERDRAAID! WAT IS DIE DWERG ZWAAR, ZEG!
HUMPFF!

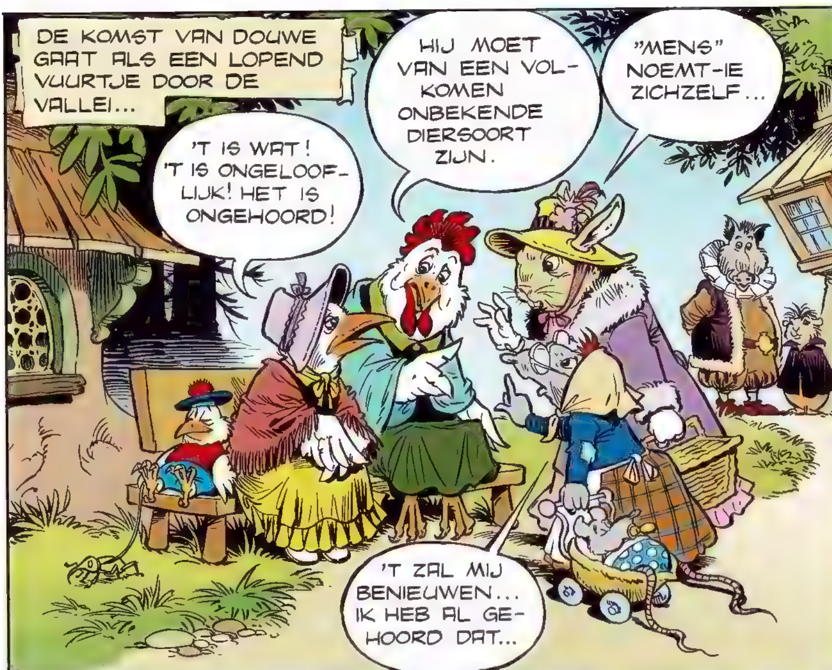

AUW!
???

WAT IS DAT? WAT HEEFT DAT TE BETEKENEN? VERDRAAID-NOG-AAN-TOE!
AUW! OEF!

HMMM, DAAR BENEDEN MOET IETS HEEL BIJZONDERS ZIJN, ANDERS WAS DAT KE-RELTJE WEL RUSTIG BLIJVEN HANGEN... DAAR WIL IK HET MIJNE VAN WETEN!
OEI! ZIEZO...

SCHIET TOCH EENS OP, KNUDDE! VOORUIT, DAT GAT IN...IK...EH...VOLG JE WEL!
MAAR DAT DURF IK NIET ...IK...EH...

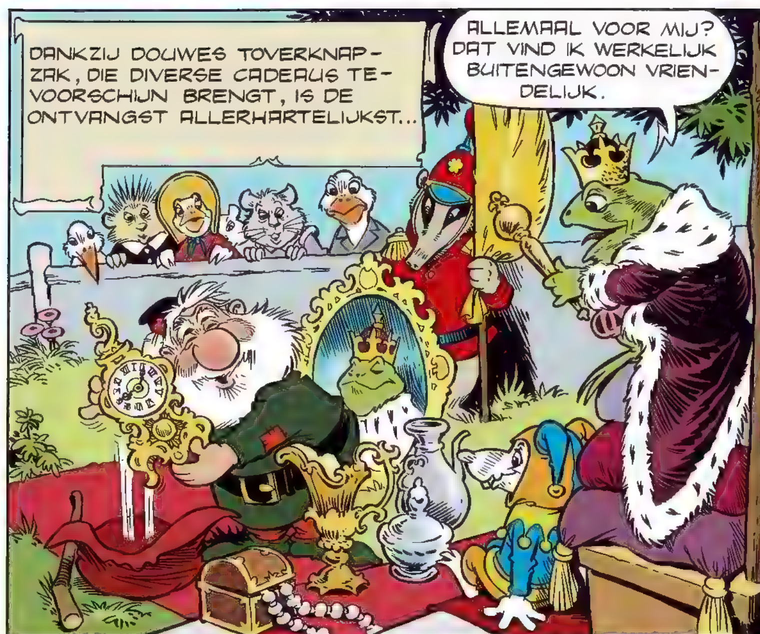

EN ZO...
HET IS HIER STIK-DONKER!
MAAK TOCH EENS VOORT! HA, HET ZAL MIJ BENIEUWEN WAT DAAR BENEDEN TE ZIEN IS!
2-15

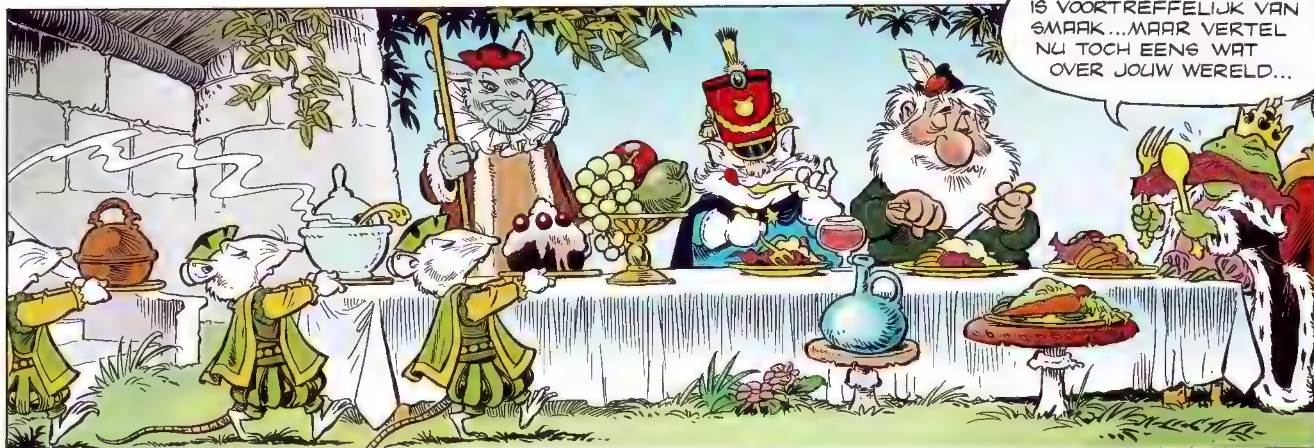

HET IS ME EEN EER, GROTE BAHM... U MIJN VRIEND DOUWE DABBERT VOOR TE STELLEN...

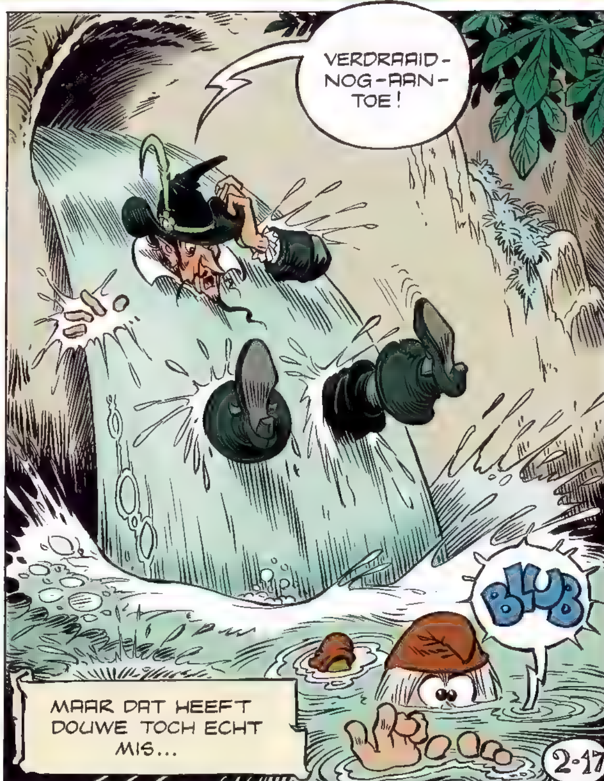
2-16

DANKZIJ DOUWES TOVERKNAPZAK, DIE DIVERSE CADEAUS TEVOORSCHIJN BRENGT, IS DE ONTVANGST ALLERHARTELIJKST...
ALLEMAAL VOOR MIJ? DAT VIND IK WERKELIJK BUITENGEWOON VRIENDELIJK.

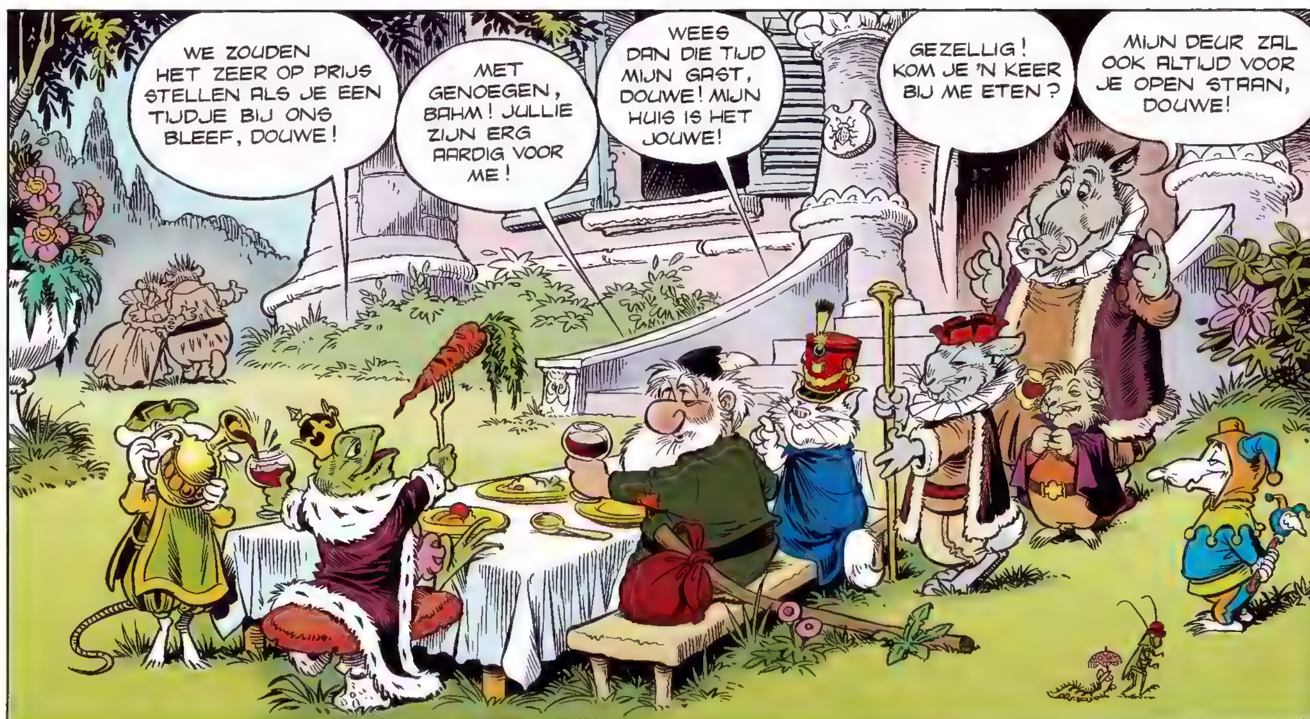

WE ZULLEN ONS NU AAN TAFEL BEGEVEN! MAG IK JOU, MIJN VRIEND, VERZOEKEN AAN MIJN RECHTERZIJDE PLAATS TE NEMEN?
MET GENOEGEN, BAHM!

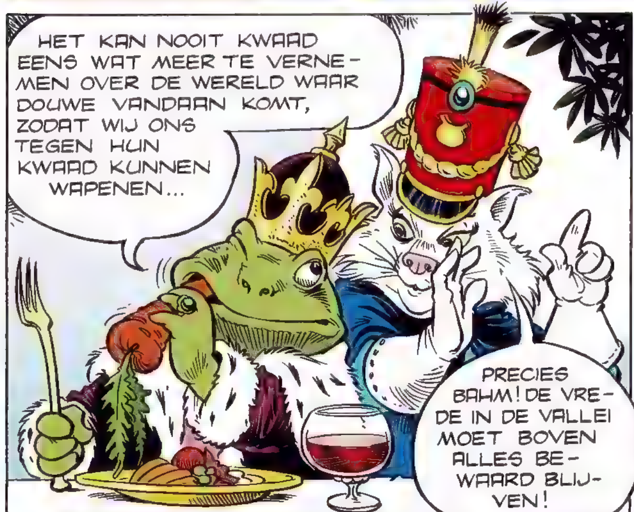

DEZE WORTELSALADE IS VOORTREFFELIJK VAN SMAAK...MAAR VERTEL NU TOCH EENS WAT OVER JOUW WERELD...

EN DAT DOET DOUWE DAN MAAR WEER...
...EN ZO LIETEN LAFHART EN KNUDDE ME AAN EEN TOUW IN DE GROTTEN VAN ZOR ZAKKEN...
VERSCHRIKKELIJK! HET IS TE HOPEN DAT ZULK KWAAD ONZE VALLEI NOOIT EN TE NIMMER BEREIKT!

VERDRAAID-NOG-AAN-TOE!
BLUB
MAAR DAT HEEFT DOUWE TOCH ECHT MIS...
2-17

DAT ZAL OOK WEL NIET, WANT ZE ZIJN VEEL TE LUI EN TE LAF OM ME ACHTERNA TE GAAN! DIE LAFHART IS ER ALLANG WEER VANDOOR!

WE ZOUDEN HET ZEER OP PRIJS STELLEN ALS JE EEN TIJDJE BIJ ONS BLEEF, DOUWE!
MET GENOEGEN, BAHM! JULLIE ZIJN ERG AARDIG VOOR ME!
WEES DAN DIE TIJD MIJN GAST, DOUWE! MIJN HUIS IS HET JOUWE!
GEZELLIG! KOM JE 'N KEER BIJ ME ETEN?
MIJN DEUR ZAL OOK ALTIJD VOOR JE OPEN STAAN, DOUWE!

HET KAN NOOIT KWAAD EENS WAT MEER TE VERNEMEN OVER DE WERELD WAAR DOUWE VANDAAN KOMT, ZODAT WIJ ONS TEGEN HUN KWAAD KUNNEN WAPENEN...
PRECIES BAHM! DE VREDE IN DE VALLEI MOET BOVEN ALLES BEWAARD BLIJVEN!

?
WAAR ZIJN WE HIER, HEER? WAT ZIET HET ER HIER ANDERS UIT!

IK WEET 'T NIET KNUDDE... MAAR IK GELOOF DAT DAAR 'N HERBERG IS, KOM MEE!
2-18

EVEN LATER BETREDEN LUDO EN KNUDDE DE HERBERG IN DE VALLEI VAN BAHM...
ER WONEN HIER ZEKER DWERGEN! WAT EEN LAGE ZOLDERING!
VOLLUK! ...EH VOLLUK!

IK GELOOF NIET DAT ZE ONS HEBBEN HOREN BINNENKOMEN, HEER!
EEN SCHANDE IS HET, VERDRAAID-NOG-AAN-TOE! MEN MOET TOCH WETEN DAT MEN EEN HEER NIET LAAT WACHTEN.

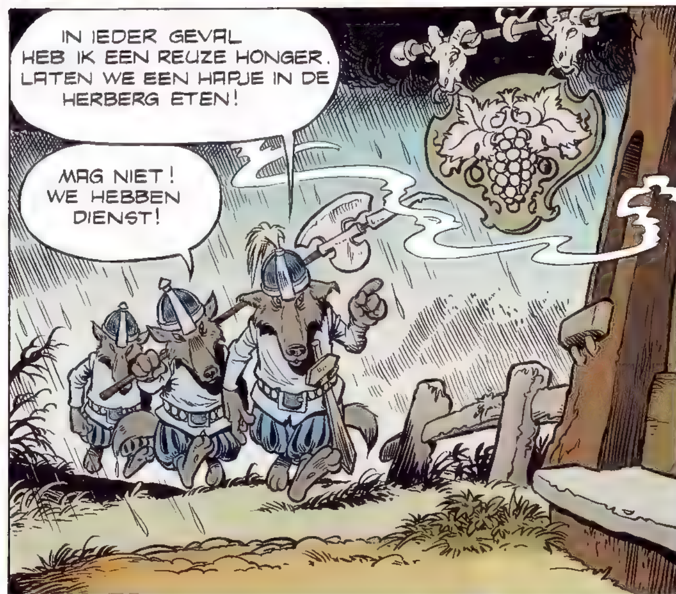

MAAK ZELF MAAR WAT KLAAR, KNUDDE! EN EEN BEETJE VLUG, BEGREPEN?
GOED, GOED, IK GA AL!

EVEN LATER...
VREEMD EIGENLIJK DAT HIER HELEMAAL NIEMAND IS, HÈ HEER? MAAR IN IEDER GEVAL KRIJGT U WEER EENS 'N ECHT FEESTMAAL...EEN LEKKERE GEBRADEN KIP... DE GROOTSTE DIE U ZICH MAAR KUNT VOORSTELLEN!

...JA, JA, STELT U ZICH EENS VOOR... ER WAS EIGENLIJK NIET EENS VLEES IN HUIS. LAAT ER NU NET EEN KIP BINNEN KOMEN LOPEN. VAST EN ZEKER EEN SOORT HUISDIER, WANT ZE HADDEN HEM 'N JASJE AANGETROKKEN, HIHI... IN IEDER GEVAL ZAL-IE BEST SMAKEN!
EEN KIP MET 'N JASJE? HUH?!?
2-19

INTUSSEN...
BAH, WIJ ZIJN ALTIJD DE KLOS! IEDEREEN KRIJGT VERLOF OM HET FEEST BIJ TE WONEN EN WIJ MOETEN OP PAD...
TJA, WIJ ZIJN OOK MAAR GEWOON SOLDAAT EN GEEN OFFICIER!

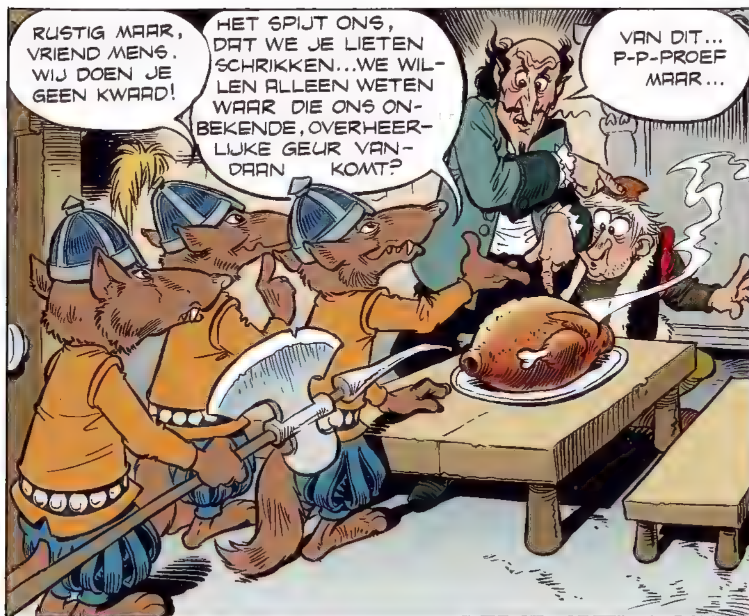

ACH WAT! HET ZIJN ALTIJD DEZELFDEN DIE MET DE EER STRIJKEN. ALS WIJ HET MENS DOUWE ONDEKT HADDEN, DACHT JE DAN DAT WIJ EEN BELONING KREGEN? WELNEE, DAN ZOU DE GENERAAL GEPREZEN WORDEN, OMDAT-IE ZULKE BEKWAME ONDERGESCHIKTEN HEEFT!
BAH!

IN IEDER GEVAL HEB IK EEN REUZE HONGER. LATEN WE EEN HAPJE IN DE HERBERG ETEN!
MAG NIET! WE HEBBEN DIENST!

WAT NU? WAT RUIK IK? ZO'N HEERLIJKE LUCHT HEB IK NOG NOOIT GEROKEN! RUIK DAN TOCH EENS!

KOM OP! NAAR BINNEN!
DAT MOET IK PROEVEN!
WAT EEN GODDELIJKE GEUR!

NOG MEER MENSEN??
?
WOLVEN!!!
AAAGH!
2-20

RUSTIG MAAR, VRIEND MENS. WIJ DOEN JE GEEN KWAAD!
HET SPIJT ONS, DAT WE JE LIETEN SCHRIKKEN... WE WILLEN ALLEEN WETEN WAAR DIE ONS ONBEKENDE, OVERHEERLIJKE GEUR VANDAAN KOMT?
VAN DIT... P-P-PROEF MAAR...

NOU, DAT LATEN WE ONS GEEN TWEE KEER ZEGGEN!
HOE IS 'T MOGELIJK! SPREKENDE DIEREN!!!..
MMM!!
HEER-LIJK!

IK TRAKTEER JULLIE, VRIENDEN. MIJN NAAM IS LUDO LAFHART!
FIJN VAN JE, LUDO! IK BEN ROF EN DAT ZIJN BOH EN KWIL. VERTEL ME, WAT IS DIT VOOR EEN GODENSPIJS!
HERBERGIER! BRENG EEN KRUIK WIJN VOOR ONZE VRIEND LUDO!

ER IS NIEMAND, BOH! MIJN KNECHT KNUDDE HEEFT ZELF IETS KLAARGEMAAKT EN...

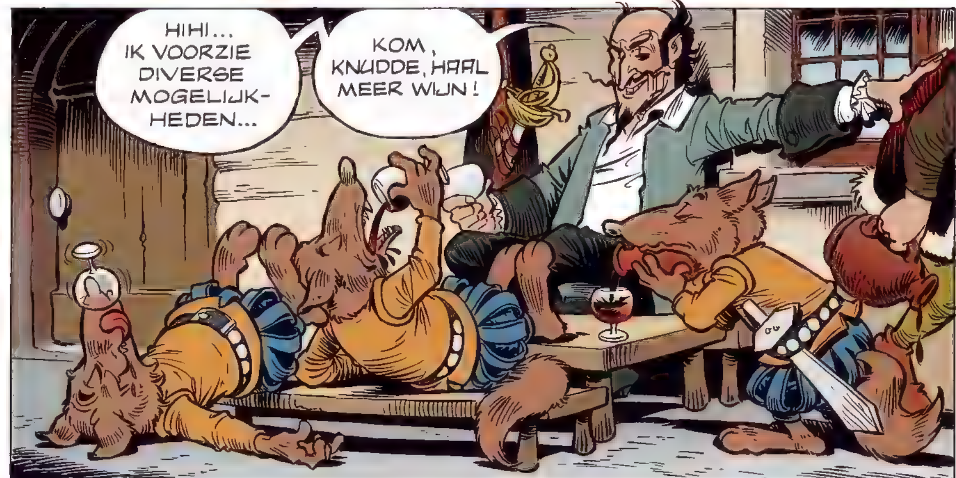

...DAN PAK IK DE WIJN ZELF WEL.
HA, DAT HEEFT GESMAAKT... ZO IETS LEKKERS HEB IK NOOIT GEHAD, MAAR VERTEL ME NU, WAT WAS HET PRECIES?
ACH, HEEL GEWOON, HET WAS 'N GEBRADEN...

?
KIP!! WE HEBBEN DE HERBERGIER OPGEGETEN! WE ZIJN MOORDENAARS!!!
2·21

DE WOLVEN HEBBEN ONTDEKT WAT ZE GEGETEN HEBBEN...
EEN VERVELENDE KEREL WAS HET OOK, DUS ER IS NIETS AAN HEM VERLOREN! SCHENK NOG 'NS IN!
OM EERLIJK TE ZIJN, SMAAKTE HIJ ME BEST... IK HEB NOG NOOIT ZO IETS HEERLIJKS GEPROEFD...

DENK TOCH EENS NA! WE ZULLEN VERBANNEN WORDEN OF MISSCHIEN NOG WEL ERGER...
WE ZIJN KANNIBALEN GEWORDEN EN DAT IS HUN SCHULD!

WAT? NOU EN? HET IS TOCH ZEKER LOGISCH DAT WOLVEN VLEES ETEN! IN MIJN WERELD EET IEDEREEN VLEES EN JE HEBT ZELF GEPROEFD HOE LEKKER HET IS!

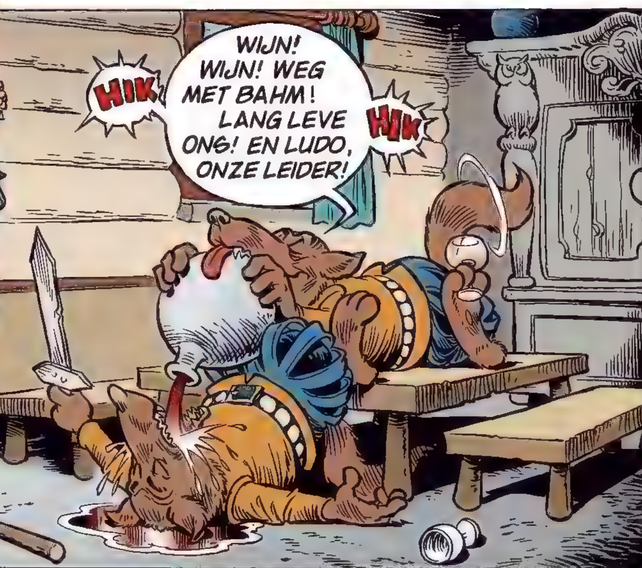

HIHI... IK VOORZIE DIVERSE MOGELIJKHEDEN...
KOM, KNUDDE, HAAL MEER WIJN!

WEET JE, LUDO... IK VOEL ER EIGENLIJK VEEL VOOR OM -HIK- VOORTAAN MEER VLEES TE ETEN.
HIK

DAN ZAL DAT GEBEUREN! VOLG MIJ EN IK GEEF JULLIE MACHT, AANZIEN, RIJKDOM EN IEDERE DAG VLEES, HAHA!
DAT LIJKT ME WEL WAT -HIK-!
HIK
2-22

GA NAAR BUITEN EN PROBEER EEN KIP OF EEN ANDER STUK WILD TE VANGEN, KNUDDE! VLUG!
MAAR HEER, ZE PRATEN HIER EN DRAGEN KLEREN... IK BEDOEL... HET ZIJN NET MENSEN EN...

SCHIET OP EN DOE WAT IK JE GEZEGD HEB, STOMMERD!

DE WOORDEN VAN LUDO EN HET GEESTRIJKE VOCHT MISSEN HUN UITWERKING NIET...
HAHA HAHA!!!

HIK
WIJN! WIJN! WEG MET BAHM! LANG LEVE ONS! EN LUDO, ONZE LEIDER!
HIK

HIHIHI, ALLES GAAT NAAR WENS. IK GRIJP VIA DEZE SUKKELS DE MACHT IN DEZE VALLEI EN IK NEEM DE HELE KLIEK MEE DE WERELD ROND ALS ÉÉN GROOT CIRCUS. TSJONGE, WAT ZAL IK SCHATRIJK WORDEN...

IK HOOP DAT-IE WEET WAT-IE DOET. IK HEB HET HELEMAAL NIET ZO OP WOLVEN. HET LIEFST ZOU IK DEZE RARE WERELD ONMIDDELLIJK VERLATEN...
2-23

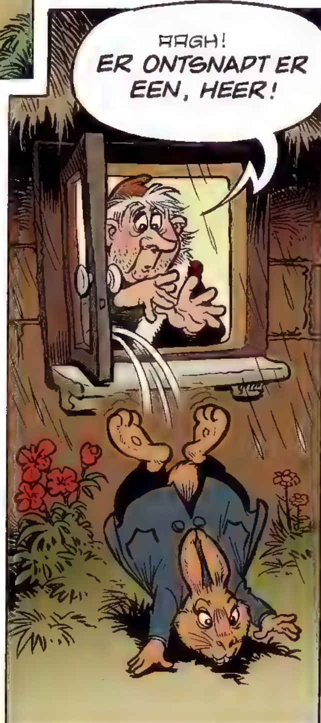

SCHIET OP, ANDERS KOMEN WE TE LAAT VOOR HET BAL!

OH-OH-OH! IK VOEL ME ZO GEMEEN. ZE ZIJN ZO... ZO...
NU, VOORUIT DAN MAAR...

EN ZO...
HELP

NEEM ZE MEE NAAR DE KEUKEN, KNUDDE EN DOE JE WERK!
HA, DAAR IS KNUDDE! MET HEERLIJK VOEDSEL!
HA, HA, WAT ZULLEN WIJ SMUL-LEN!

OEI

AAGH! ER ONTSNAPT ER EEN, HEER!

AAN JOU HEB IK OOK NIETS, VER-DRAAID-NOG-AAN-TOE! NU WAARSCHUWT HIJ DE ANDERE VALLEI-BEWONERS!
2-24

TERWIJL IN DE HERBERG WAAR LUDO EN KNUDDE ZIJN, ZICH DE MEEST AFGRIJSELIJKE TAFERELEN AFSPELEN, IS HET "VRIENDSCHAPSBAL" TER ERE VAN DOUWE IN VOLLE GANG...
DOUWE DANST WERKELIJK ZEER CHARMANT...IK VIND HEM ERG AARDIG...
FOEI TOCH!
BRAVO! HOERA VOOR DOUWE! BRAVO!
OEI! UW STAART! IK...EH...
HUH?
OOOH!
OEPS!
2-25

BONK!

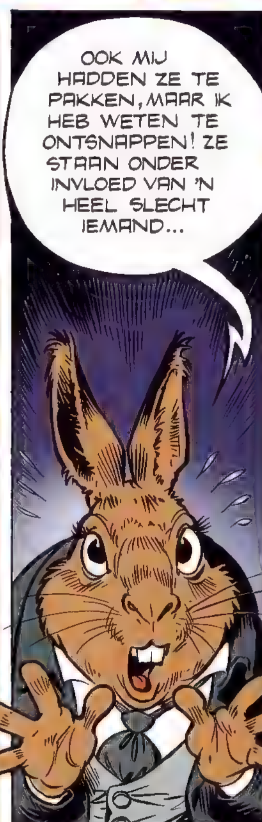

HAHAHA ...ALS ZE IN JOUW WERELD ALLEMAAL ZO DANSEN, IS HET ER 'N GEVAARLIJKE BOEL ...DIT NOEM IK PAS VERBROEDE-RING ...

EEN TOOST OP DOUWE, ONZE VRIEND! **EEN VAN ONS!** ZIJN KOMST IS VOOR ONS EEN GROTE VREUGDE EN IK WEET ZEKER DAT ER GELUK EN VREDE AAN VERBONDEN ZIJN ...
PROOST

ONHEIL, ELLENDE EN RAMP-SPOED!

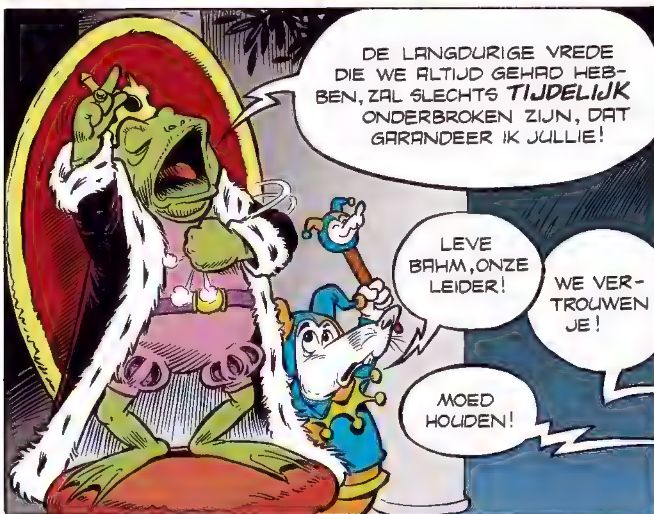

UW SOLDATEN, SIRE, DE WOLVENPATROUILLE, ZIJN IN OPSTAND GEKOMEN! ZE HEBBEN...EH...DE HER-BERGIER EN MIJN VROUW VERMOORD EN OPGEGETEN!
LIEVE HELP!
WAT ?

OOK MIJ HADDEN ZE TE PAKKEN, MAAR IK HEB WETEN TE ONTSNAPPEN! ZE STAAN ONDER INVLOED VAN 'N HEEL SLECHT IEMAND...

?
?
!
IEMAND ZOALS HIJ! EEN MENS!
AAAGH!..
2-26

STILTE! DOUWE IS EEN VAN ONS!
HEM TREFT GEEN BLAAM... ONTHOUD DAT!..

IEDEREEN BLIJFT IN DEZE ZAAL! KALMTE IS GEBODEN. GENERAAL TIHM ZAL EEN PATROUILLE UITSTUREN OM HET GEHEEL TE OVERZIEN. PAS ALS WE MEER VAN ONZE VIJAND WETEN, KUNNEN WE MAATREGELEN NEMEN!
ZEG EENS "A"

DE LANGDURIGE VREDE DIE WE ALTIJD GEHAD HEBBEN, ZAL SLECHTS TIJDELIJK ONDERBROKEN ZIJN, DAT GARANDEER IK JULLIE!
LEVE BAHM, ONZE LEIDER!
WE VERTROUWEN JE!
MOED HOUDEN!

WE NEMEN GEEN ENKEL RISICO, MANNEN! VOLG MIJ EN DOE PRECIES WAT IK ZEG!
TOT UW ORDERS, GENERAAL!

INMIDDELS HEBBEN DE WOLVEN HUN SOORTGENOTEN OVERGEHAALD ZICH BIJ HEN TE VOEGEN...
ÉÉN MACHTIG LEGER, HAHAHA! ALLEMAAL TER MEERDERE EER EN GLORIE VAN MIJ, KNUDDE!
JA HEER!
2-27

ONMIDDELLIJK WORDT 'N PATROUILLE UITGEZONDEN OM DE "STAND VAN ZAKEN" OP TE NEMEN...
VANAF DIE HEUVEL KUNNEN WE EEN GROOT GEDEELTE VAN DE VALLEI OVERZIEN!
VOORZICHTIG MANNEN! ZE MOGEN ONS NIET IN DE GATEN KRIJGEN!

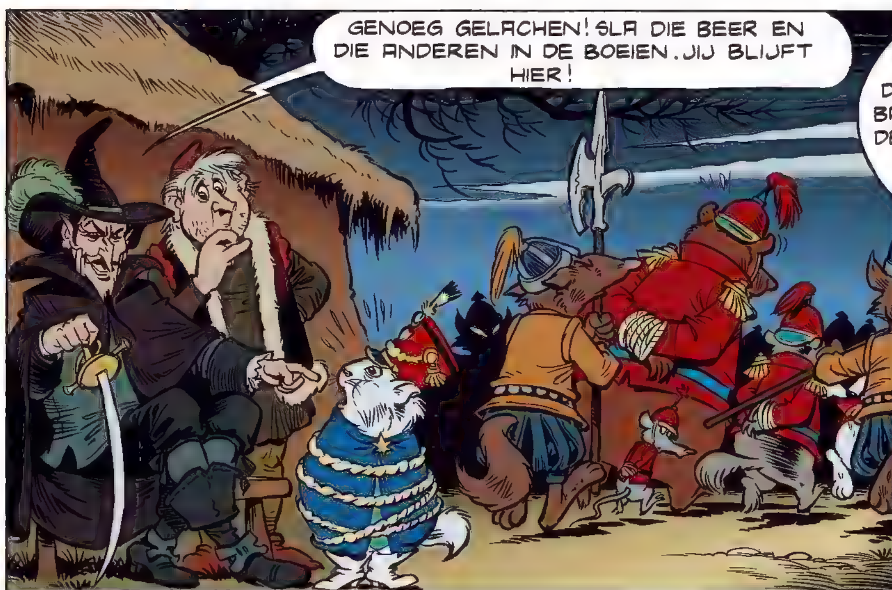

LIEVE HELP! DAT ZIET ER NIET BEPAALD GEZELLIG UIT!
KIJK, DAT IS KWIL, EEN DER SERGEANTEN.
EN IK ZIE ROF EN LOH EN KIJK DAAR IS MUNK! DE VUILE VERRADERS!
MOORDENAARS... WAT LET ME OM ZE...
RUSTIG TORM! ONZE KANS KOMT NOG WEL!

?
DAAR ZOU IK MAAR NIET AL TE ZEKER VAN ZIJN, HEREN! STIL BLIJVEN LIGGEN...WIE ZICH BEWEEGT, IS EEN KIND DES DOODS!

KIJK EENS AAN, POTTEKIJKERS!
WELKOM HEREN, MIJN NAAM IS LUDO LAFHART, UW TOEKOMSTIG HEERSER!
DENK EROM, LUDO, DIE TORM IS ERG STERK!

HAHAHA...NIEMAND IS STERKER DAN LUDO LAFHART! DAT ZAL NOG WEL BLIJKEN...

EEN STUK VLEES, HEREN?
SCHOFT! ELLENDIGE SCHOFT! MOORDENAAR!
AAGH!
2-28

EEN UURTJE LATER...

VERDER EIST-IE ONDERDANIGHEID VAN IEDEREEN NA EEN ONVOORWAARDELIJKE OVERGAVE! WE MOETEN LUDO EN ROF DE WOLF VOORTAAN ALS ABSOLUTE LEIDERS ZIEN EN HET IS ONZE TAAK HEN TE DIENEN! WE MOGEN ONDERLING UITMAKEN WIE HEN TOT VOEDSEL ZAL DIENEN!

AAAAGH!

WAT?

DUIVELS!

STILTE! STILTE! LUISTER ALLEN!

WE ZULLEN ER ONS UITERAARD NIET ZOMAAR BIJ NEERLEGGEN! IK KONDIG DE ALGEHELE NOODTOESTAND AF... WE MOETEN KALM BLIJVEN EN ONS VERDEDIGEN!

MAAR HOE?

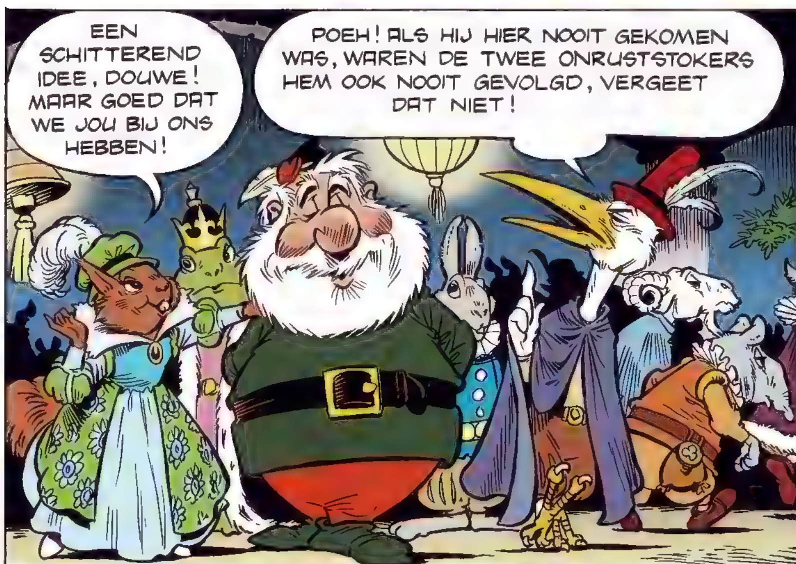

DE GROTTEN VAN ZOR?
HIJ IS GEK!
AL ONZE SPULLEN HIER ZEKER ACHTERLATEN?
IN DIE DONKERE, ENGE GROTTEN?

VRIEND DOUWE HEEFT GELIJK! JE KUNT BETER JE BEZITTINGEN VERLIEZEN DAN JE LEVEN!
WE GAAN ONMIDDELLIJK OP WEG!

EEN SCHITTEREND IDEE, DOUWE! MAAR GOED DAT WE JOU BIJ ONS HEBBEN!
POEH! ALS HIJ HIER NOOIT GEKOMEN WAS, WAREN DE TWEE ONRUSTSTOKERS HEM OOK NOOIT GEVOLGD, VERGEET DAT NIET!

HMM..

EEN UUR LATER VERTREKT DE STOET... EEN ONZEKERE TOEKOMST TEGEMOET...
2-30

HET VOLK VAN BAHM IS OP WEG NAAR DE GROTTEN VAN ZOR...

KOM MAAR, MOEDERTJE!

ACH, BAHM, WE HOEVEN TOCH NIET LANG IN DEZE ENGE, VOCHTIGE GROT TE BLIJVEN, IK VIND 'T HIER GRIEZELIG EN HOU HET HIER VAST NIET LANG VOL... SNIK SNIK

HMM... DAAR ZITTEN WE DAN...IK BEDOEL, WAT NU?
HET BELANGRIJKSTE IS DAT WE IEDERE VORM VAN PANIEK TRACHTEN TE VOORKOMEN!

NEE! HOPELIJK HOEVEN WE HIER NIET LANG TE BLIJVEN, MAAR LUISTER NU EENS ALLEMAAL HEEL GOED NAAR MIJ!
2-31

WE ZITTEN HIER SLECHTS TIJDELIJK! WE MOETEN HIER WEL EVEN BLIJVEN, ANDERS KOST HET ONS HET LEVEN! EEN IEDER MOET KALM EN VROLIJK BLIJVEN EN PROBEREN EEN ANDER TE HELPEN, ZO GOED ALS-IE MAAR KAN!

IK REKEN OP JULLIE ALS EEN MOEDIG VOLK! WIJ ZULLEN DE ONDERDRUKKERS VANUIT DEZE GROT MAKKELIJK KUNNEN WEERSTAAN EN DE TOEKOMST ZAL RAAD BRENGEN, GELOOF ME!
HIJ HEEFT GELIJK! KOM, LATEN WE DE KINDEREN VERZORGEN EN TE RUSTEN LEGGEN!

ONMIDDELLIJK WORDEN ZAKEN ALS SLAAPRUIMTE, KINDERVERZORGING EN VOEDSELVOORZIENING GEREGELD.
...DE ACHTERGEBLEVEN PATROUILLELEDEN, TORM ENZO... WAT KUNNEN WE VOOR ZE DOEN?

NIETS, DOUWE, VREES IK! HET ENIGE WAT WE KUNNEN DOEN IS AFWACHTEN... TORM EN DE ANDERE MANNEN WETEN DAT! HET ZIJN PLICHTSGETROUWE SOLDATEN!

IK ZAL EEN VRIJWILLER STUREN MET EEN ANTWOORD OP HUN EISEN. SCHRIJF OP, M'N BESTE!
"BAHM BERICHT AAN INDRINGER LAFHART, DAT ALLE GENOEMDE EISEN...
IK BRENG HEM WEL!

NEE! IK ZAL DIE BOODSCHAPPER WEZEN, BAHM! IK ZAL DAT BOEVENTUIG TE WOORD STAAN!!!
DANK JE DOUWE! IK WIST DAT IK OP JE KON REKENEN!
2-32

IK GELOOF DAT HET ZO LANGZAMERHAND TIJD WORDT TOT ACTIE OVER TE GAAN, BESTE VRIENDEN! HET FEEST HEEFT NU LANG GENOEG GEDUURD!

ZORG DAT JE MANNEN OVER TIEN MINUTEN NUCHTER ZIJN EN GEREED STAAN VOOR DE GROTE AANVAL!
KOMT IN ORDE, LUDO!

DE GROTE AANVAL, HEER? WAT? HOE? IK BEDOEL... WAT BENT U TOCH ALLEMAAL PRECIES VAN PLAN?

SUFFERD, DAT HEB IK JE TOCH AL UITGELEGD! IK GA DE VALLEI VEROVEREN EN IK NEEM ALLE DIEREN MEE NAAR ONZE WERELD OM EEN CIRCUS TE BEGINNEN EN SCHATRIJK TE WORDEN!

DIT KEER ZAL ALLES ME VOOR DE WIND GAAN! DIE SPREKENDE DIEREN ZULLEN ME AANZIEN, RIJKDOM EN VEEL MACHT GAAN GEVEN, HIHI!

TEN AANVAL!
AAN ONS DE OVERWINNING!
2-33

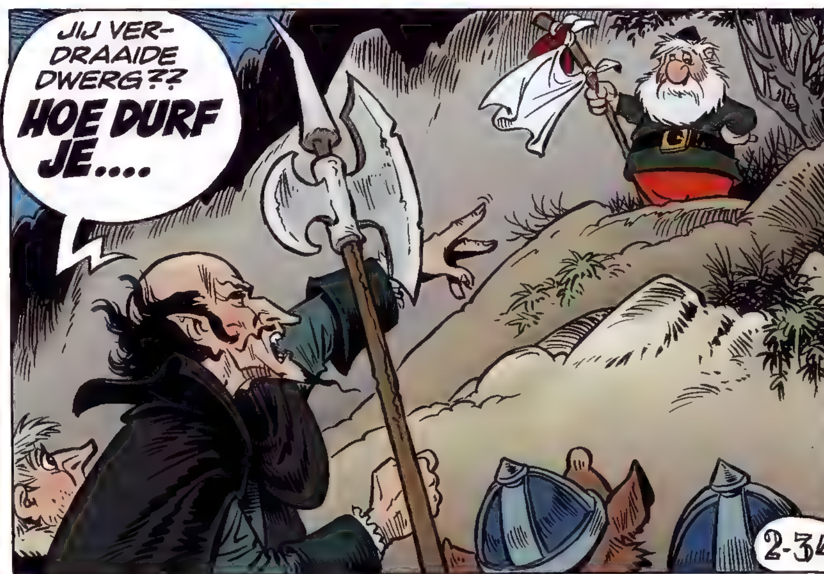

HET SEIN VOOR DE AANVAL WORDT GEGEVEN...
TEN AANVAL!
NEEM IEDEREEN GEVANGEN! WIE TE-GENSTAND BIEDT, GAAT HET EERST IN DE PAN!

HUH?
?
?
?

ER IS NIEMAND TE ZIEN!
ZE ZIJN VAST GEVLUCHT!

VERDRAAID-NOG-AAN-TOE! HOE KAN IK NU HEERSEN ALS IK GEEN VOLK HEB OM TE ONDER-DRUKKEN? STEEK ALLES IN BRAND!

WAT HEEFT DAT VOOR ZIN? JE SPEL ZAL SPOEDIG UIT ZIJN, LAF-HART!

JIJ VER-DRAAIDE DWERG?? HOE DURF JE....
2-34

IK ZAL JE!...
TUT-TUT! RUSTIG AAN! IK KOM HIER OM TE ONDERHANDELEN, DUS MOET JE ME IN VREDE LATEN!

LUISTER! "BAHM BERICHT AAN INDRINGER LAFHART DAT ALLE GESTELDE EISEN BEESTACHTIG EN BELACHELIJK ZIJN. INDIEN LAFHART OVER DE VALLEI WIL HEERSEN, KRIJGT HIJ UIT VREDELIEVENDHEID VAN BAHM TOESTEMMING...

GENOEG! GENOEG! NEEM HEM GEVANGEN!
...OP VOORWAARDE DAT HIJ HET VOLK VAN BAHM IN VREDE LAAT! OOK EIST BAHM DAT...

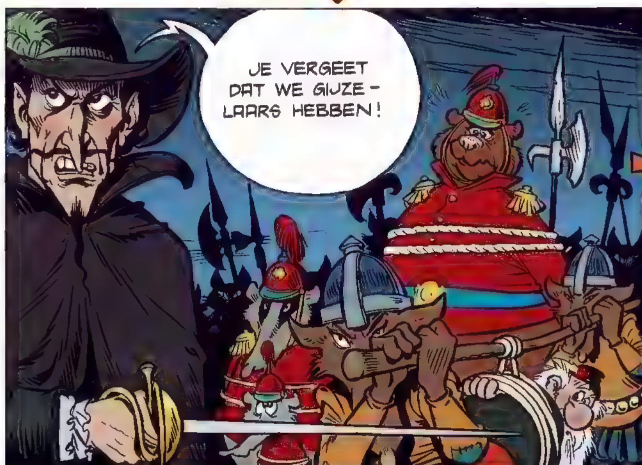

LAFAARD! IK KOM HIER MET DE WITTE VLAG EN...MOMPEL MOMPEL...
OP NAAR DE GROTTEN VAN ZOR! DAAR ZITTEN ZE NATUURLIJK ALLEMAAL!

INTUSSEN...
IK VRAAG ME AF OF HET NU WEL VERSTANDIG WAS DOUWE TE STUREN. STEL JE VOOR DAT...
DOUWE ZAL NIET IN ZEVEN SLOTEN TEGELIJK LOPEN, BAHM! HIJ IS EEN WIJS MENS!

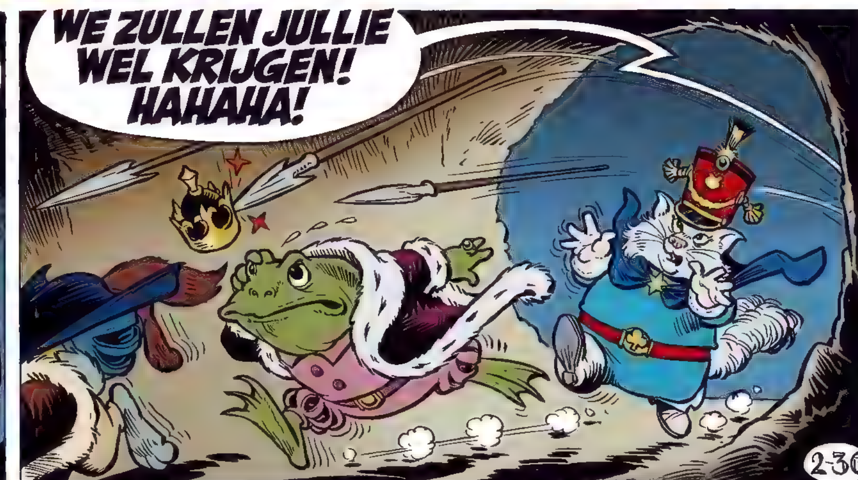

KIJK! KIJK! DAAR KOMEN ZE!
2-35

LIEVE HELP!
JE DOET JE NAAM EER AAN, LAFAARD, DOOR EEN ONDERHANDELAAR GEVANGEN TE NEMEN...
...EN JIJ ROF DE WOLF! WAT LAAT JIJ JE BIEDEN OM ZULK VERRAAD TE PLEGEN?
ZE HEBBEN DOUWE TE PAKKEN!

ZWIJG DWAAS! JE HEBT VEEL TE VEEL PRAATJES VOOR IEMAND WIENS LAATSTE UUR GESLAGEN HEEFT! IK HEB MIJN WOLVEN MEER TE BIEDEN DAN JIJ!
JA! VLEES! WIJ WILLEN VLEES!

HOE WIL JE HEN VLEES BIEDEN? WIJ BLIJVEN HIER RUSTIG ZITTEN EN REKEN MAAR DAT WE IEDERE TOEGANGSWEG HEBBEN AFGESLOTEN!

JE VERGEET DAT WE GIJZELAARS HEBBEN!

MAAR TE WEINIG OM EEN HEEL LEGER TE VOEDEN! ZIJ ZULLEN ZICH GRAAG OPOFFEREN OM EEN HEEL VOLK TE REDDEN!
VERGEET DE HELE ZAAK, WOLVEN! WERP DE WAPENS WEG EN IK BELOOF JULLIE DAT DE HELE ZAAK VERGEVEN EN VERGETEN ZAL WORDEN!
WAT NU, LUDO?
(SLIK!)

NOOIT! TE WAPEN! VAL AAN!!!
PROBEER 'N TOEGANG TOT DE GROT TE VINDEN!

WE ZULLEN JULLIE WEL KRIJGEN! HAHAHA!
2-30

ALLES WORDT IN GEREEDHEID GEBRACHT OM DE WOLVENAANVAL AF TE SLAAN...
SLUIT IEDERE TOEGANG AF! VOORLOPIG ZITTEN WE HIER VEILIG!

IS ALLES AFGESLOTEN, TIHM?
JA BAHM! ALLES OP DIE SCHEUREN NA BOVEN ONS! VAN AF DIE KANT ZULLEN WE GEEN GEVAAR TE VERWACHTEN HEBBEN.

NEE, DAAR ZULLEN ZE ZICH NIET DOOR LATEN ZAKKEN!

ONMOGELIJK, HEER LUDO! ALLE GANGEN ZIJN GEBLOKKEERD! ER IS NIET DOORHEEN TE KOMEN!
VERDRAAID-NOG-AAN-TOE! HAD IK MAAR BUSKRUIT!

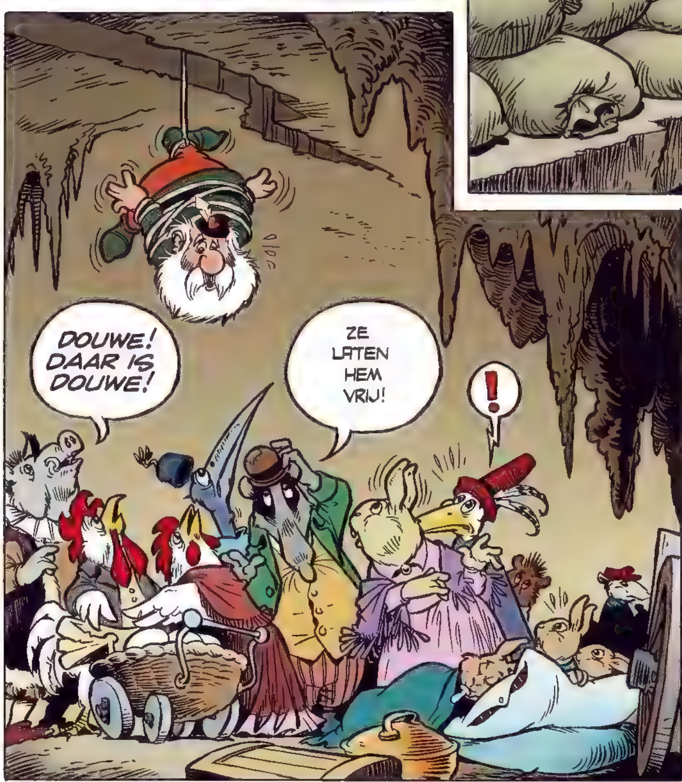

HEER! HEER! IK HEB IETS ONTDEKT! IK WEET IETS!
JIJ, KNUDDE?

KOM MEE, KOM MEE! JE KAN ZE ZIEN!
?

KIJK! HIERDOOR! WE ZITTEN HIER PRECIES BOVEN ZE! IK STRUIKELDE EN ONTDEKTE HET ZO!
VERDRAAID!
2-37

EVEN LATER...
ALS WE DIE ZANDZAKKEN WEG-TREKKEN, HEBBEN WE DE STRIJD GEWONNEN! EEN LAFHART AARZELT ZELFS NIET DE ELEMENTEN ALS STRIJDMIDDEL TE GEBRUIKEN!

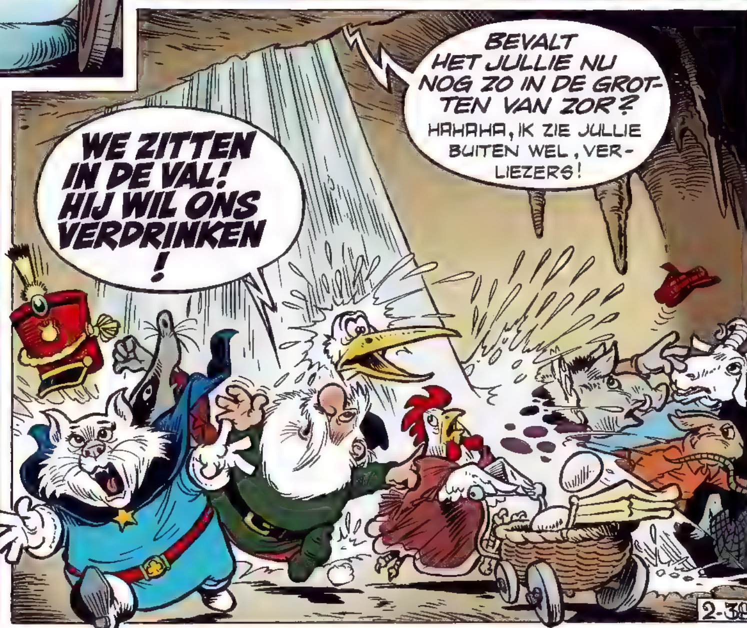

LAAT DIE VEDRAAIDE DWERG MAAR ZAKKEN, JONGENS! ZIJN VRIENDJES ZULLEN TOCH MAAR KORT PLEZIER VAN HEM HEBBEN, HAHAHA!

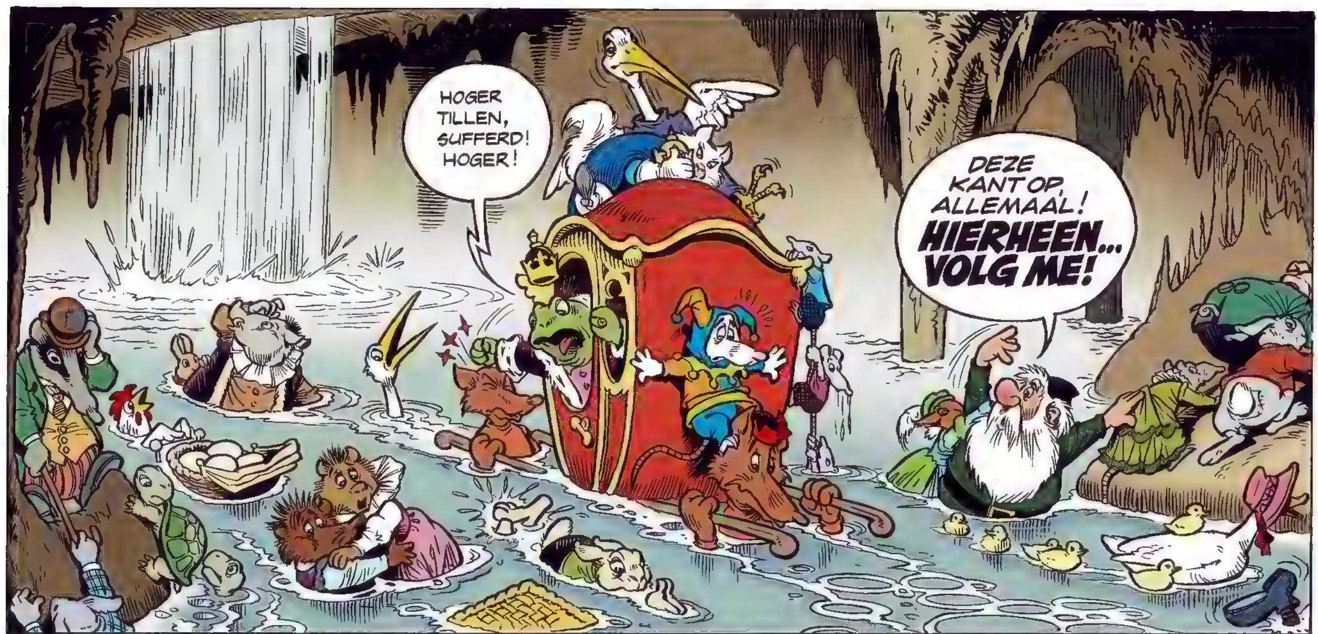

DOUWE! DAAR IS DOUWE!
ZE LATEN HEM VRIJ!
!

VERTEL OP, DOUWE!..
WAAROM LATEN ZE JE GAAN?

HAHAHAHA! DOUWE IS NIET HET ENIGE PRESENTJE WAT JULLIE VAN LUDO KRIJGEN!
IK HEB NOG IETS VOOR JULLIE!..

VOORUIT! NU!

BEVALT HET JULLIE NU NOG ZO IN DE GROTTEN VAN ZOR? HAHAHA, IK ZIE JULLIE BUITEN WEL, VERLIEZERS!
WE ZITTEN IN DE VAL! HIJ WIL ONS VERDRINKEN!
2-38

HOGER TILLEN, SUFFERD! HOGER!
DEZE KANT OP, ALLEMAAL! HIERHEEN... VOLG ME!

HAAL DE BLOKKADE WEG EN VERLAAT DE GROTTEN ZO SNEL MOGE-LIJK!
BLUB

ZE ZULLEN JULLIE WEL STAAN OPWACHTEN...GEEF JE GERUST OVER, MAAR ZORG DAT JE NIET VOOR DE TUNNELINGANG GAAT STAAN!
MAAR DOUWE...

TOE NU MAAR, BAHM... VERTROUW OP ME!...

HELP EENS 'N HANDJE, TIHM!

WE HEBBEN NOG NIET VERLOREN, HOOR...LOOP ALVAST MAAR NAAR DE VALLEI EN ROL 'T TOUW AF...IK KOM ER AAN!
?
239

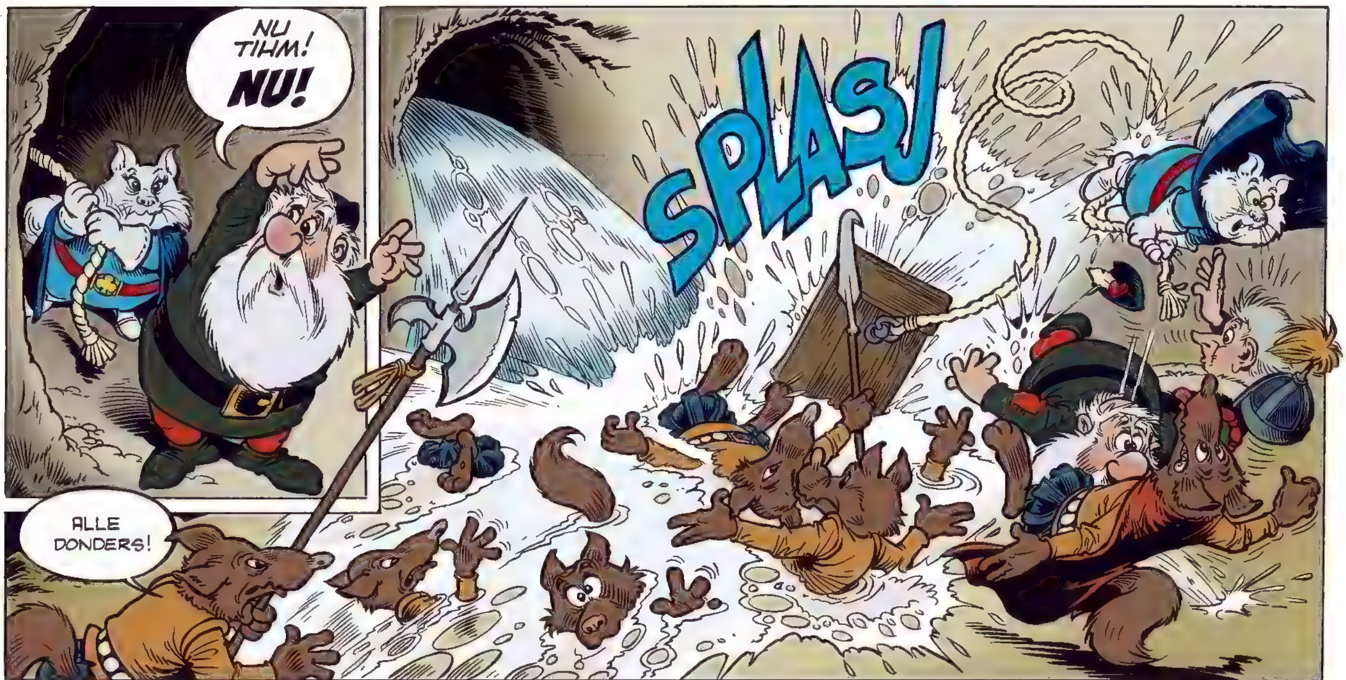

SCHOFTEN!
HET ZIET ER NAAR UIT DAT LUDO EN ZIJN WOLVEN TOCH ALS OVERWINNAARS UIT DE STRIJD KOMEN...
MMMM... KAKEL-VERSE EITJES!
WELKOM! WELKOM! SCHILD-PADSOEP!

U ZIET HET HEREN, EEN LAFHART IS EEN GROOT STRATEEG! WIE VAN DIE TWEE NARREN IS NU EIGENLIJK BAHM?
HA HA HA!
HEH-HEH... "WIE IS BAHM?" WAT GEESTIG!

JE HEBT NOG NIET GEWONNEN, LAF-HART...
?

WIJ TWEEËN GEVEN ONS NIET OVER!
!
?

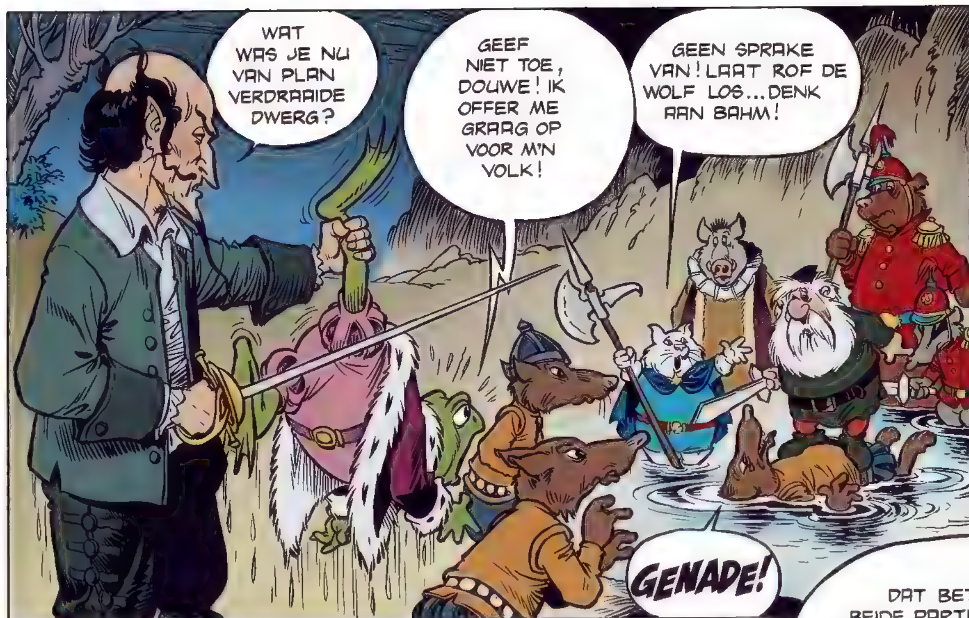

KOM ONS MAAR HALEN, LAFAARD!
DIE TWEE PRAATJES-MAKERS BEGINNEN ME TE VERVELEN! GRIJP ZE BIJ HUN LURVEN!
SLA DOOD!
2-40

NU TIHM! NU!
SPLASJ
ALLE DONDERS!

NU WIJ! SLA ER OP LOS!
VOLG ME, VOLK! WE MOETEN DE WOLVEN VERSLAAN!
BLUB

STAAK DE STRIJD, WOLVEN! IK HEB JULLIE LEIDER IN MIJN MACHT!

IK EIS ONMIDDELLIJK DAT JULLIE...
!
JIJ EIST NIETS DOUWE! DE STAND IS ÉÉN-ÉÉN!
2-41

WAT WAS JE NU VAN PLAN VERDRAAIDE DWERG?
GEEF NIET TOE, DOUWE! IK OFFER ME GRAAG OP VOOR M'N VOLK!
GEEN SPRAKE VAN! LAAT ROF DE WOLF LOS... DENK AAN BAHM!
GENADE!

WE STAAN GELIJK, LUDO! LATEN WE ONDER-HANDELEN OM EEN BLOEDBAD TE VOOR-KOMEN.

AKKOORD! WE STAKEN NU DE STRIJD... WE KRIJGEN JULLIE LATER WEL!
BOING

DAAR KOMT NIKS VAN IN! JIJ HEBT JE SOLDATEN VLEES BELOOFD EN IK BAHM'S VOLK VREDE...

DAT BETEKENT DAT BEIDE PARTIJEN RECHT HEB-BEN OP EEN DEEL WINST EN EEN DEEL VERLIES! ER ZAL HIER VREDE ZIJN EN TOCH KUNNEN JULLIE VLEES KRIJGEN!
WAT?

VERRADER!
JE BENT IDIOOT!
DOUWE, WAT DOE JE?
RUSTIG! RUSTIG!
?
HET IS 'M IN Z'N BOL GESLAGEN!
IK WEET WAT IK DOE, TIHM! IK ZAL ZE EEN LESJE LE-REN DAT ZE NIET GAUW ZULLEN VERGETEN!
2-42

HET LOT ZAL BESLISSEN WIE DE ONGELUKKIGE ZAL ZIJN...
DOUWE! WEET JE WEL WAT JE DOET?
VERRADER! JE LEVERT ONS UIT AAN DIE KANNIBALEN!
RUSTIG... MAG IK MIJN KNAPZAK TERUG, WAARDE WOLVEVRIEND?

HA, DE LOOTJES ZIJN KLAAR, ZIE IK! STOP ZE HIER MAAR IN!

DOUWE, IS HET NU WEL...
IK WEET WAT IK DOE, BAHM!...
...GENERAAL TIHM, STAAN DE NAMEN VAN ALLE DIEREN OP DEZE LOTEN?
JAZEKER! DE TEGENPARTIJ HEEFT DAT GECONTROLEERD!
REKEN MAAR!

DAN AAN U DE EER TE BESLISSEN OVER LEVEN EN DOOD, VREUGDE EN VERDRIET SCHANDE EN...
IK NIET!

GENOEG MET DAT GEZEUR! IK ZAL WEL EEN KEUZE MAKEN!

HET SLACHTOFFER IS....
2·43

DE... DE...DE... DE WOLF!

DIT KAN NIET! DIT IS ONGELDIG!
WAAROM? ALLE DIERSOORTEN ZOUDEN MEELOTEN! JE HEBT HET SPEL VERLOREN, LAFHART!

MAAR DE AFSPRAAK WAS TOCH...IK BEDOEL...
...DAT JULLIE VLEES ZOUDEN KRIJGEN...WELNU, EET SMAKELIJK!

WAT EEN VERSCHRIKKELIJK IDEE OM ELKAAR OP TE ETEN!
WE LEEFDEN TOCH MET ELKAAR IN VREDE?

MAAR DAT WAS VÒÒR DE KOMST VAN DIE TWEE SCHURKEN!
JUIST! ZIJ ZIJN DE SCHULD VAN JULLIE MISSTAPPEN!

HELP! NIET DOEN!
JULLIE HEBBEN ONS IN HET ONGELUK GESTORT, GEBOEFTE!
VERGEEF ONS, BAHM! SCHENK ONS GENADE!
WE ZULLEN NOOIT MEER OM VLEES VRAGEN!
SMAK
2-44

EVEN LATER TREKT EEN STOET BLIJE EN OPGELUCHTE DIEREN TERUG NAAR 'T PALEIS VAN BAHM...
VERTEL ME NU EENS HOE JE ZO ZEKER VAN JE ZAAK KON ZIJN, DOUWE. HET RISICO WAT JE NAM WAS TOCH ENORM?
HA, DAT VALT BEST MEE, HOOR...
KIJK MAAR!
WOLF
WAT?! MAAR OP ELK BRIEFJE STAAT "WOLF"..
IK HEB ZELF DIE LOTEN GESCHREVEN EN IK WEET ZEKER DAT IK ALLE NAMEN ...
VERBAAS JE ER MAAR NIET OVER, MIJN VRIEND! IK STOPTE DE LOTEN IN MIJN TOVERKNAPZAK EN DIE LAAT ME NOOIT IN DE STEEK!
INTUSSEN...
VLUG KNUDDE, VLUG! WE VERLATEN DEZE STREEK VOOR EENS EN ALTIJD!
2-45

EN ZO KOMT ALLES GELUKKIG TOCH NOG OP Z'N POOTJES TERECHT...

VOEL JE ER NIETS VOOR OM ALTIJD BIJ ONS TE BLIJ-VEN WONEN, DOUWE?

NEE BAHM! IK BEN VEEL VAN JULLIE GAAN HOUDEN, MAAR ER ZIJN NOG TEVEEL DINGEN DIE IK NOG NIET GEZIEN HEB. MORGEN KEER IK NAAR MIJN EIGEN WERELD TERUG!

HOERA VOOR DOUWE!

LANG LEVE ONZE VRIEND!

VAN DIE TWEE SCHURKEN ZULLEN JULLIE NIETS MEER TE VREZEN HEBBEN, DIE HEBBEN HUN LESJE WEL GELEERD! IK ZAL NOG VAAK AAN JULLIE TERUGDENKEN, VRIENDEN... MISSCHIEN ZIEN JULLIE ME NOG WEL EENS TERUG!

EINDE

DOUWE DABBERT

Het verborgen dierenrijk

Douwe Dabbert belandt in de wonderlijke wereld van het verborgen dierenrijk, waar alle dieren in vrede met elkaar leven. Totdat de harmonie in dit bijzondere rijk wreed wordt verstoord door Ludo Lafhart en zijn knecht Knudde. Zij zetten de wolven op tegen de andere bewoners, met een gruwelijke slachtpartij tot gevolg. De vrede in het dierenrijk lijkt voor altijd voorbij maar zóver zal Douwe Dabbert het niet laten komen.

€ 14,95

DON LAWRENCE COLLECTION